

Møte onsdag den 23. mai 2007 kl. 10

President: C a r l I . H a g e n

D a g s o r d e n (nr. 82):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Fra Stortingets delegasjon til OSSEs parlamentariske forsamling foreligger søknad om permisjon, undertegnet av delegasjonens leder, stortingsrepresentant Morten Høglund. Søknaden gjelder permisjon i tiden fra og med 23. mai til og med 25. mai for representantene Sigvald Oppebøen Hansen og Christian Tybring-Gjedde for å delta i OSSEs økonomiske konferanse i Andorra.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
 - For Oslo: Peter N. Myhre
 - For Telemark fylke: Lise Wiik

Presidenten: Peter N. Myhre og Lise Wiik er til stede og vil ta sete.

Representanten Trine Skei Grande vil fremsette et representantforslag.

Trine Skei Grande (V) [10:03:14]: Jeg vil gjerne sette fram et forslag på vegne av meg sjøl, Gunnar Kvassheim og Gunvald Ludvigsen om tiltak for å gjøre adopsjonsprosessen enklere.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Ad gårdsdagens votering

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at det ved en inkurie ble gjort et vedtak i Stortinget i går basert på en innstilling fra Stortingets presidentskap der det i forslaget til vedtak står under II, andre avsnitt: «mars 2007» og «mars 2013». Det skal være «juni 2007» og «juni 2013», for å være i samsvar med andre valg som ble foretatt.

Presidenten vil foreslå at Stortinget godkjenner at dette blir rettet opp og beriktiget i en senere korrekt utgave av innstillingen. – Ingen innvendinger er kommet, og presidentens forslag er bifalt.

S a k n r . 1

Spørretime

- muntlig spørretime
- ordinær spørretime

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsminister Jens Stoltenberg vil møte til muntlig spørretime.

Statsministeren er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:05:06]: I Soria Moria-erklæringen kommer Regjeringen med en rekke løfter til landets innbyggere hva gjelder satsing på helse og velferd i årene fremover. I Soria Moria-erklæringen kan vi lese at Regjeringen mener at alle skal ha «gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester», uavhengig av hvor man bor, uavhengig av økonomi. Vi kan lese at man skal «styrke sykehusenes økonomi» for å behandle flere pasienter og redusere ventetidene. Det står at Regjeringen ønsker å «sikre rehabilitering og opptrening til alle som trenger det», og det står også at Regjeringen vil « redusere egenandeler på helsetjenester og holde dem på et lavt nivå».

Ingen av disse løftene fra Soria Moria-erklæringen er så langt holdt av den sittende regjering. Jeg hadde forventninger til at det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett hadde gått opp for Regjeringen at det er en svært alvorlig situasjon vi nå ser ved veldig mange av landets sykehus, hvor det er stadige varsler om nedleggelse av avdelinger, ventelistene øker, og nedbemanninger er et faktum. Det harmonerer svært dårlig med de løftene Regjeringen har gitt, og det harmonerer svært dårlig med de mangelfulle bevilgninger som er gitt fra denne regjeringen til landets sykehus siden Regjeringen tiltrådte. Hvis man skal klare å redusere ventetidene, må man sette sykehusene i stand til å behandle flere pasienter. Mitt spørsmål til statsministeren er derfor: Når har han tenkt å innfri disse løftene fra Soria Moria-erklæringen, som mange velgere trodde på, men som man foreløpig må se langt etter? Man opplever i stedet at køene øker, at avdelinger legges ned, og at situasjonen på mange av landets sykehus er svært alvorlig.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:07:14]: Denne regjeringen satser betydelig på sykehus. Aldri før har det blitt bevilget mer penger til norske sykehus enn i årets budsjett. Aldri før har flere blitt behandlet ved norske sykehus, og aldri før har det vært gjennomført større investeringer i norske sykehus enn i år. Det betyr at det har vært en betydelig satsing på norske sykehus, og dermed får flere enn noen gang før behandling.

På mange områder har ventelistene gått ned. På andre områder er de stabile. Det vi mener når det gjelder sykehus, er at vi trenger to ting. Vi trenger for det første mer penger, og Regjeringen har sikret mer penger. Det kom penger i statsbudsjettet for 2007, og det kom en ekstrabevilgning til sykehusene i januar, på 800 mill. kr, som ble finansiert i revidert nasjonalbudsjett, som kom for kort tid

siden, i tillegg til det som var bevilget for inneværende år. Så bevilget vi også milliardbeløp til Helse Midt-Norge, til St. Olavs Hospital, for å gjennomføre store investeringer der, og vi har bidratt til å finansiere f.eks. investeringene i nye Ahus.

I tillegg til nye penger og mer penger, som Regjeringen allerede har sørget for, trenger vi å organisere sykehusvesenet, helsevesenet, bedre. Det er kombinasjonen av at vi sørger for mer penger og samtidig bidrar til at helseforetakene organiserer sykehusene bedre, som gjør at det noen steder vil være omstillinger, noen steder vil være nødvendig å gjøre ting på andre måter enn før. Men samlet sett er det slik at Norge aldri har brukt mer penger på helse, aldri har behandlet flere pasienter enn vi gjør i dag. Det er mange uløste problemer, men det er ikke slik at det går i gal retning, slik representanten Jensen kunne gi inntrykk av.

Siv Jensen (FrP) [10:09:14]: Jeg håper folk merker seg at statsministeren er så fornøyd med helsevesenet, med landets sykehus, med både behandlingstider og annet at han tydeligvis ikke har tenkt å gjøre noe mer med det. Det blir kanskje en viktig sak i tiden fremover for folk å merke seg – avstanden mellom det man sier i en valgkamp, og det man faktisk ender opp med å gjøre når man sitter med makt og myndighet til å gjøre noe med det.

Mitt spørsmål gjelder følgende: Statsministeren og hans regjering lovet i Soria Moria-erklæringen at de skulle redusere egenandeler på helsetjenester og holde dem på et lavt nivå. Det første denne regjeringen gjorde, var å legge frem budsjetter hvor man økte egenandelene på en rekke områder. Regjeringens forklaring på dette er at dette bare er inflasjonsjusteringer som er helt vanlige i budsjett-sammenheng. Men det er altså langt unna reduserte egenandeler, som faktisk var løftet i Soria Moria-erklæringen. Men jeg antar at statsministeren er fornøyd med det også?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:10:18]: For det første er det veldig viktig at man i politisk debatt ikke tillegger motstanderen standpunkter han ikke har. Jeg er ikke fornøyd med alt i norsk helsevesen. Det var nettopp derfor jeg mente at vi trengte en ny politikk på det området, og nettopp derfor har vi sørget for betydelig økte bevilgninger, slik at det behandles flere pasienter. Men det er mulig å ha to tanker i hodet samtidig – både å være stolt av at vi nå har sørget for mer penger til sykehusene, og at det behandles flere pasienter enn noen gang før, og samtidig ikke være fornøyd, fordi det fortsatt er mye ugjørt på mange områder, f.eks. psykiatri, et viktig område innenfor helse. Der er vi ikke i mål. Vi kommer til å bevilge mer penger til psykiatri, gjennomføre opptrappingsplanen innenfor psykisk helsevern.

Når det gjelder egenandeler, har prisjustering av egenandeler aldri vært regnet som økning av egenandeler. Det har det i hvert fall ikke vært de årene Fremskrittspartiet stemte for statsbudsjetter. Da ble det aldri regnet som økning. Denne regjeringen sørget for å få fjernet egenandelene på fysioterapi på blå resept. Det var en stor og viktig egenandel som den forrige regjeringen fikk innført, og som denne regjeringen nå har fått fjernet.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Inge Lønning.

Inge Lønning (H) [10:11:37]: Som representanten Siv Jensen viste til, sier Soria Moria-erklæringen at alle som har behov for rehabilitering, skal få tilbud om dette. Oversikten fra Norsk pasientregister viser at i fjor, i 2006, ble tilbudet om rehabilitering i opptreningsinstitusjoner som ikke drives av det offentlige, redusert med 16 pst., altså hver femte plass falt bort i løpet av fjoråret. Det kommer meldinger fra alle landsdeler om at opptreningsinstitusjoner, vel etablerte, gode faglige tilbud, er i ferd med å bli kvalt på grunn av Regjeringens ideologiske betingede instruks om at helseforetakene ikke skal benytte seg av private tilbud. Betyr dette at de fellesskapsløsningene Regjeringen snakker så varmt om, de løsninger som Arbeiderpartiet og Fagforbundet i fellesskap har funnet frem til er de riktige, skal være de eneste som gjelder? Er det de ideologiske prinsippene som veier tyngre enn hensynet til brukerne?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:12:49]: Det avgjørende i forhold til rehabilitering er at flest mulig mennesker får rehabilitering, og Regjeringen står fast på sitt mål om at alle som trenger det, skal få det. Derfor er jeg glad for at vi samlet sett aldri har brukt mer penger på rehabilitering enn nå, og at flere enn noen gang før får tilbud om rehabilitering nå. Men det er flere måter å gi rehabilitering på. Vi har i stor grad overlatt til helseforetakene selv å avgjøre om de vil gjøre det i regi av egne sykehus, eller om de vil kjøpe rehabiliteringstjenester fra private institusjoner. Det er en kombinasjon, men samlet sett er altså rehabiliteringstilbudet styrket. Det avgjørende er ikke om det kommer fra den ene eller andre type institusjon. Det avgjørende er at samlet sett får flere mennesker rehabilitering. Også her er det slik at vi ikke er i mål etter halvannet år i regjering, men vi er godt i gang og bevilger vesentlig mer penger til rehabilitering enn da Høyre satt i regjering.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgingsspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:13:54]: Det er tydelig at statsministeren har ei anna verkelegheitsoppfatning enn det som Sjukehus-Noreg har. Frå heile landet kjem det stadig inn meldingar om bekymring og utryggleik, om både endra og reduserte sjukehusstilbod. I dag vil styret i Helse Vest diskutere det nevrokirurgiske tilbodet på Vestlandet. Eg reknar ikkje med at statsministeren vil kommentere den saka, men ei anna sak som statsministeren har hatt gode moglegheiter til å setje seg inn i, er situasjonen i Mosjøen. I vinter har me hatt to tragiske dødsfall. 13 av 18 helikopterbestillingar frå sjukehuset i Mosjøen i vinter blei kansellerte på grunn av dårleg ver. Den førre regjeringa forsikra befolkninga i Mosjøen om at det skulle vere ein tryggleiksskapande ressursbase med fagleg forsvarlege helsetenester ved sjukehuset i Mosjøen. Fleire frå Mosjøen har kontakta meg fordi dei er bekymra for at dei ikkje vil få den hjelpa som dei treng. Kan statsminis-

(Hareide)

teren gi ei forsikring til befolkninga i Møsjoen om at dei vil få det tryggleiksskapande tilbodet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:15:04]: Det jeg kan forsikre om, er at vi følger opp det som står i Soria Moria-erklæringen. Det er for det første at vi skal sikre alle lokalsykehus, ikke nedlegge noen lokalsykehus. Det er å gå vesentlig lenger enn den forrige regjeringen.

Det andre jeg kan forsikre om, er at sykehusvesenet får mer penger. De har allerede fått mer penger, bl.a. for å sikre et godt helsetilbud over hele landet. Også der er det slik at vi kan bevilge mer penger til sykehus enn da Kristelig Folkeparti satt i regjering, fordi Kristelig Folkeparti brukte milliarder av kroner på å redusere skatter. Vi sier nei til det. Istedenfor har vi mer penger i felleskassa, bl.a. til å styrke sykehustilbudet også i Nordland.

Presidenten: Gunvald Ludvigsen – til oppfølgings-spørsmål.

Gunvald Ludvigsen (V) [10:15:53]: Det er mange område innanfor helsevesenet der Regjeringa kan skilte med brotne løfte. Vi har hørt om fleire slike her i dag. Men eitt område som ikkje er nemnt, er Soria Moria-løftet om å sikre nærleik til fødetilbod. Vi har hørt om sjukehus i Narvik, i Volda og på Helgeland som skal ha sommarstengde fødeavdelingar i fire veker. Det betyr altså at dei fødande som soknar til desse sjukehusa, må reise i kanskje over to timar, 15–20 mil, til ei anna fødeavdeling og eit anna sjukehus for å føde.

Så mitt spørsmål til statsministeren er følgjande: Er statsministeren komfortabel med at gravide og fødande er blitt salderingspost i helsebudsjetta, og at Soria Moria-løftet om nærleik til fødetilboda systematisk blir brote?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:16:52]: En hovedårsak til at denne regjeringen har bevilget flere nye milliarder kroner til sykehusvesenet, har vært og er at vi ønsker å opprettholde nærhet til sykehustilbud, også til fødetilbud. Det er også grunnlaget for at vi går mye lenger enn noen regjering tidligere har gjort, når vi sier klart at vi ikke skal nedlegge noen lokalsykehus. Lokalsykehusene skal opprettholdes. Det bidrar bl.a. til å sikre nærhet til fødetilbud.

Forutsetningen for å sikre et desentralisert fødetilbud er jo nettopp at det blir mer penger til helseforetakene. Som jeg har vist til i flere av mine svar, har vi altså bevilget mer penger enn noen gang før. Det betyr ikke at alt er bra. Det er fortsatt uløste problemer, fortsatt behov for bedre arbeidsdeling og omstillinger. Men altså: Denne regjeringen har sørget for mer penger til norsk helsevesen enn noen annen regjering.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til oppfølgings-spørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:17:53]: Når statsministeren i sitt oppfølgingssvar til representanten Jensen hev-

det at det var den forrige regjeringen som innførte egenandeler på fysioterapi på blå resept, feilinformerer statsministeren det norske folk. Det var Stoltenberg-regjeringen som innførte egenandeler på slik fysioterapi, selv om det var den forrige regjeringen som foreslo det i sitt budsjett. Men det var Stoltenberg-regjeringen som innførte egenandel, og så fjernet den igjen ved et senere høve. Den informasjonen som statsministeren gikk ut med her, synes jeg faktisk han kan rette opp.

Egenandelene i helsevesenet har aldri vært større. Fra 1. juli går egenandelen for legebesøk opp med 5 pst. Vil statsministeren hevde at også den økningen på 5 pst. bare er en inflasjonsjustering? Eller er inflasjonen og prisjusteringen mindre enn 5 pst. i det norske samfunnet? Kan statsministeren vise til hvordan man kommer fram til den 5 pst.-økningen som skal skje fra 1. juli?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:18:54]: Først: Det er helt riktig at det var Bondevik-regjeringen som i sitt budsjettforslag foreslo egenandeler på fysioterapi på blå resept. Så forslaget kom derfra, og vi brukte noe tid før vi fikk fjernet dette. Men det var altså Bondevik-regjeringen som foreslo det, og vi brukte noen måneder før vi fikk fjernet det igjen. Derfor er det vi som tok ansvaret for å finansiere den fjerningen. Denne saken har vi diskutert før i Stortinget, så jeg tror den er godt belyst.

Når det gjelder egenandeler, er det altså slik at vi har redusert noen egenandeler, og så har vi kostnadsjustert andre. Det betyr ikke nødvendigvis konsumprisindeksen, men det er det kostnadsnivået som helseforetakene står overfor, som man har justert egenandelene etter.

Jeg skulle gjerne redusert egenandeler mer, men i virkelighetens verden er det slik at vi ofte må velge mellom mange viktige formål. Denne regjeringen har innenfor helsevesenet brukt mesteparten av pengene og konsentrert seg om å bygge nye sykehus og bevilge mer penger til behandling.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Jan Tore Sanner (H) [10:20:18]: Ikke på noe område er løftebruddene flere, og ikke på noe område er avstanden større mellom hva Stoltenberg sa i opposisjon, og hva han gjør i regjering, enn i næringspolitikken.

I valgkampen sa Stoltenberg at vi ikke kan ha en regjering som lener seg tilbake med hendene i fanget. Da industriarbeidsplassene ble lagt ned på Meråker, sa den første næringsministeren til Stoltenberg at dette «er ikke en jobb verken for meg eller for andre i regjeringen». I valgkampen sa Stoltenberg at han skulle ta en telefon til styrelederen i Norske Skog – og skapte et inntrykk av at det var arbeidsformen, at Arbeiderpartiet skulle ordne opp. Når Telenor og Hydro nå selger ut, sier den andre næringsministeren til Stoltenberg: «Vi utøver ikke aktivt eierskap i enkeltsaker.»

Det er vel kanskje ikke så rart at LO-topp Leif Sande i Dagens Næringsliv i dag sier at regjeringen Stoltenberg får terningkast seks for retorikken, men null for handlingene. Det ser ut til at den mer aktivistiske næringspolitik-

ken er blitt til anonyme kilder i VG om hvilke styreledere man skal kaste. Det er blitt til pinlige uttalelser fra næringspolitisk talsmann Jan Bøhler i Dagens Næringsliv. Jeg tror at vi skal være glad for at Arbeiderpartiet har skrotet den aktivistiske næringspolitikken. Men dette reiser noen ganske alvorlige spørsmål om Arbeiderpartiets holdning til valgløfter og Arbeiderpartiets holdning til sine velgere.

Mitt spørsmål knytter seg til industrikraftregimet. Stoltenberg reiste rundt fra industristed til industristed i valgkampen og lovet at bare vi fikk en sosialistisk regjering, skulle industrien få billigere kraft. Den forrige regjeringen manglet vilje, den manglet evne. Senest i Stavanger Aftenblad 10. august 2005 uttalte Stoltenberg at dette var mulig å gjøre innenfor EØS-avtalen. Nå, to år etter at man har kommet i regjering, skriver man i revidert nasjonalbudsjett at man erkjenner at det ikke er mulig å få til et slikt industrikraftregime innenfor EØS-avtalen. Hvilken ny erkjennelse er det Stoltenberg har fått nå om EØS, som han ikke hadde i 2005?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:22:41]: Det viktigste og mest grunnleggende målet i næringspolitikken – og målestokken for om Regjeringen lykkes i næringspolitikken – er at vi når våre grunnleggende målsettinger. De grunnleggende målsettingene i næringspolitikken er sysselsetting, arbeid for alle og verdiskaping.

Når vi ser på sysselsettingen, ser vi at aldri før har flere mennesker vært i arbeid i Norge. Arbeidsløsheten er rekordlav. Og ser vi på industrien, ser vi at investeringene er rekordhøye og eksporten rekordhøy. Nå vokser også sysselsettingen i industrien, selv om det er en næring der man har veldig høy produktivitetsvekst og i utgangspunktet lav sysselsettingsvekst. Så når det gjelder de grunnleggende målene, arbeid, sysselsetting og vekst i industrien, går det altså meget bra. Det er høy vekst, mange i jobb, mye nyetableringer og høy investering.

Så tror jeg at representanten Sanner blander litt sammen. Det er helt utmerket å ringe styrelederen i Norske Skog. Det ble gjort, det er gjort, og det er fint. Det gjorde for øvrig, så vidt jeg vet, også den forrige næringsministeren, Børge Brende, så det er ikke noe galt i det. Men det er ikke aktivt eierskap, så når Sanner prøver å framstille det som et uttrykk for eierskapspolitikk, er det helt feil. Staten eier ikke noe i Norske Skog. Og når Sanner gir et inntrykk av at det å forholde seg til Norske Skog er et uttrykk for aktivt eierskap, er det altså ikke tilfellet. Derimot er det et uttrykk for noe annet, nemlig at staten har et ansvar for dialog med bedrifter, enten de er helprivate, helstatlige eller blandingseid. Det vi gjør, er å bidra til høy vekst i norsk industri, og det er jeg glad for.

Jan Tore Sanner (H) [10:24:21]: Det er jo ikke slik at det går bra i norsk næringsliv på grunn av Regjeringens politikk. Det blir jo ikke flere arbeidsplasser av at man øker skattene og kutter i forskningen. Det er mer på tross av Regjeringens politikk enn på grunn av politikken.

Det sitter nok ganske mange desillusjonerte arbeiderpartifolk og LO-topper rundt omkring på industristedene

som hadde trodd at Arbeiderpartiet ville opptre på en helt annen måte, ikke minst når det gjelder industrikraftregimet, som mitt spørsmål dreide seg om.

La meg gjenta det: Stoltenberg reiste rundt på industristedene i Norge og lovet at industrien skulle få billig kraft dersom Arbeiderpartiet vant valget. Det gjorde Arbeiderpartiet, sammen med de andre sosialistiske partiene. Jeg tror vi må kunne si at Arbeiderpartiet kjøpte seg til en valgseier ved å love billig kraft til industrien. Nå har det gått to år med Arbeiderpartiet i regjering, og det man gjør i revidert nasjonalbudsjett, er å skrinlegge det som kanskje var det fremste valgkamploftet fra Arbeiderpartiet i valgkampen, nemlig at man skulle innføre et nytt industrikraftregime. Det er skrinlagt i revidert nasjonalbudsjett.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:25:29]: For det første: Jeg lovet ikke billig kraft til industrien. Det jeg lovet, var at vi skulle forsøke å få på plass et industrikraftregime innenfor EØS-avtalen. Vi har gjort det helt klart hele tiden at dette må være innenfor EØS-avtalen. Det som er utfordringen, er å få til avtaler om langsiktige kraftleveranser til industrien som ikke strider mot statsstøttereguleringen til ESA. Det er det vi nå jobber med, i dialog med industrien og i dialog med ESA.

Det andre er at det er mange andre elementer i Regjeringens industripolitikk som har vært viktig for veksten i industrien, f.eks. at vi bruker vesentlig mer penger på samferdsel enn Høyre noen gang var i nærheten av å gjøre, eller at vi har styrket virkemiddelapparatet og styrket f.eks. satsing på innovasjon og nyskaping. Så denne regjeringen gjør mye for verdiskaping i næringslivet, og resultatene er gode.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Ketil Solvik-Olsen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:26:35]: Det interessante med denne regjeringen er hvordan de leker med ord for aldri å innrømme et løftebrudd. Industrikraftregimet er et godt eksempel på det. I forrige periode sa de tre rødgrønne partiene at det var stort handlingsrom innenfor EØS-avtalen for å få på plass et regime hvis det bare var politisk vilje.

I april sa energiminister Enoksen i Nationen at et system for industrikraft vil bli framlagt i revidert budsjett. Industrien var da godt fornøyd, fordi det er viktig å få en avklaring på systemene de har å forholde seg til for videre investeringer. Men i revidert budsjett ligger det ikke noe system. Industrien er dermed meget misfornøyd med dette. Likevel klarte næringsministeren å si i Stortinget forrige uke at Regjeringen har innfridd sitt løfte. Da er dette et enkelt ja/nei-spørsmål til statsministeren: Mener statsministeren at Regjeringen har framlagt et system for et industrikraftregime, slik energiministerens lovet i april?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:27:35]: Vi har ikke lagt fram det forslag til industrikraftregime som vi ønsker å legge fram. Det forslaget jobber vi med i dialog med industrien, og industrien er akkurat like opptatt som

vi av at det ikke bare er å legge fram et forslag, men at det forslaget må være innenfor EØS-avtalens regler og bestemmelser. Noe av det som er vår mulighet og vår utfordring – tilsvarende da vi hadde diskusjon om redusert arbeidsgiveravgift i distriktene – er at det er diskusjon internt i EU om å endre sine regler.

En endring av EUs regler i forhold til et kraftregime kan gjøre det lettere for Norge å innføre et kraftregime for industrien. Det viktigste er likevel at vi styrker kraftbalansen, for uansett hva slags regime vi har, er det viktigste at vi sørger for mer kraft, med sterkere kraftbalanse. Det betyr bl.a. at vi bygger gasskraftverket på Mongstad, at vi satser mer på energisparing og alternative energikilder, 20 milliarder kr til Energifondet, for å sørge for en bedre kraftbalanse i Norge, noe som er viktig for industrien.

Presidenten: Line Henriette Holten Hjemdal – til oppfølgingsspørsmål.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [10:28:46]: Fagbevegelsen og Arbeiderpartiet lovte i valgkampen i 2005 at man skulle gi billigere strøm til kraftkrevende industri. La meg sitere en fagforeningsleder på Helgeland:

«I fjor drev vi en aktiv valgkamp for Arbeiderpartiet der vi gikk ut og lovte medlemmene våre at dersom de stemte på Arbeiderpartiet så skulle kraftspørsmålet løses og et nytt industrikraftregime skulle komme på plass.

Dette har ennå ikke skjedd.»

Også i revidert nasjonalbudsjett får vi tydelig beskjed om dette. Dette har ikke skjedd, og det føyer seg inn i rekken av Regjeringens løftebrudd.

Statsminister Stoltenberg er opptatt av at vi skal holde oss innenfor EØS-avtalen. Det har han sagt mange ganger i dagens debatt, og det er det ingen av oss som er uenig i. Men mitt spørsmål blir: Hva gjorde daværende partileder Stoltenberg i 2005 for å korrigere løftene som Arbeiderpartiet gav, som fagbevegelsen gav, til tusenvis av industriarbeidere før valget?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:29:51]: Jeg tror først vi skal dvele litt ved begrepet billigere kraft, for jeg tror at noe av uklarheten oppstår ved at man legger ulike ting i begrepet. Hvis man med billigere kraft mener at staten skal gå inn og subsidiere kraft, pålegge Statkraft å selge kraft til under markedsvilkår, da er det i strid med EØS-regelverket, og det er helt umulig. Industrien selv ber heller ikke om det, fordi de vet at det kommer massive mottiltak fra ESA og EU-systemet som straffereaksjoner mot brudd på statsstøtteregelverket. Men hvis man med billigere kraft f.eks. mener at man kan få til langsiktige, forutsigbare og gode kraftavtaler med industrien som bygger på at industrien er en stabil avtager av kraft, ikke en som svinger med forbruket, som husholdningene, at industrien kanskje kan bidra til forsyningssikkerhet ved å ha klausuler om å avstenge bruk av kraft når kraftmarkedet er presset, da kan vi få til avtaler som sikrer industrien gode vilkår, som sikrer stabile leveranser, og som er innenfor EØS-regelverket. Det er det vi jobber med, og jeg

sa også tydelig før valget at vi skal være innenfor EØS-avtalen.

Presidenten: Gunnar Kvasheim – til oppfølgingsspørsmål.

Gunnar Kvasheim (V) [10:31:05]: Statsministerens siste svar vil bli lagt merke til i Industri-Norge, for det er stikk i strid med det Arbeiderpartiets representanter lovte da de reiste rundt før valget. Da skulle en i løpet av kort tid få et kraftregime som gav industrien gunstigere pris enn om de gikk i markedet. Det Stoltenberg nå sier, er det samme som han sa da han som komiteleder på slutten av 1990-tallet gikk inn for å avvikle det kraftregimet en hadde hatt over lang tid.

Hvilket råd vil statsministeren gi til de bedriftene som nå lurer på om det kommer et opplegg med kraftkontrakter fra Regjeringen, og som i løpet av de siste årene har opplevd at prisene har gått opp mens de har ventet på at løftene skulle innfris? Hvilket råd vil statsministeren nå gi når prisene i markedet ventes å gå ytterligere opp? Skal en vente i nye år på et opplegg fra Regjeringen som gir gunstigere pris, eller skal en gå i markedet nå og sikre seg langsiktige, forutsigbare avtaler som legger grunnlag for sikre arbeidsplasser?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:32:08]: For det første er det helt avgjørende for å sikre industrien kraft at vi styrker kraftbalansen i Norge. Derfor har vi gått inn for kraftutbyggingsprosjekter og en kraftig styrking av enøkarbeidet for å sikre en bedre krafttilgang i Norge. Det er selve grunnmuren i ethvert regime for industrien.

For det andre er det slik at markedspriser kan reflektere ulike ting. Det vi leter etter, er systemer der industrien får andre vilkår enn husholdningene, fordi de kjøper en annen vare. De kjøper en vare med jevnt avtak av kraft, mens husholdningene gjennomgående kjøper mest kraft når det er minst kraft – når det er kaldt om vinteren, og når alle bruker mye kraft midt på dagen.

For det tredje er industrien i dialog og åpen for å inngå avtaler som bidrar til forsyningssikkerhet. Da blir det andre markedsvilkår for industrien enn for husholdningene. Det var også grunnen til at vi så etter et system med et eget industrikraftmarked som avspeiler disse ulikhetene. Denne type modeller er det mulig å få til innenfor EØS-avtalen. Det er det vi jobber med. Vi har aldri lovet noe som strider mot statsstøtteregelverket i EØS, for det rammer industrien selv.

Presidenten: Ivar Kristiansen – til oppfølgingsspørsmål.

Ivar Kristiansen (H) [10:33:26]: Jeg synes faktisk statsministeren nå gir seg i kast med å omgå sannheten i sitt svar til representanten Sanner. Jeg tror ikke noen i det norske industrisamfunn har vært i tvil om at det ikke fantes et eneste forbehold rundt de løftene man gav om å servere billigere energi til norsk industri. Og for å hjelpe på hukommelsen kan jeg sitere hva Arbeiderpartiets leder,

nåværende statsminister, sa ifølge Stavanger Aftenblad den 10. august 2005:

«Ei ny raud-grønn regjering vil tilby industrien elkraft til under marknadpris. (...) ei to-pris ordning på kraft med ein spesialpris til industrien og ein marknadpris til vanlege hushald er mogeleg å etablere i Norge med godkjenning frå dei europeiske kontrollorganerna EØS og ESA.»

Jeg går ut fra at sitatet er riktig, for jeg har ikke sett noe dementi på det. Er det ikke da i anstendighetens navn på tide å beklage overfor både norske industriarbeidere og Stortinget at man nå trekker det tilbake?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:34:37]: Jeg fastholder det jeg har sagt hele tiden: Det er mulig å etablere et industrikraftregime med andre priser enn det husholdningene må betale, simpelthen fordi industrien kjøper en annen vare, en annen type kraft enn det husholdningene gjør. Det har jeg nå prøvd å forklare i et par svar. Nemlig: Det er veldig annerledes å inngå langsiktige kontrakter med stabile leveranser, som industrien kan gjøre, og i tillegg inngå avtaler om forsyningssikkerhet dersom det blir kraftmangel, mens altså husholdningene bruker mest kraft på de tidspunktene av året og døgnet hvor det er minst kraft og størst etterspørsel. Derfor er det mulig å etablere to regimer. Det må være innenfor statsstøttereguleringen, og det jobber vi for i nær dialog med industrien. Det sa vi før valget, og det sier vi etter valget.

Presidenten: Stortinget går til neste hovedspørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:35:33]: Jeg var nylig på avdeling 7 i Drammen kretsfengsel. På den avdelingen er det 17 innsatte, av dem er seks spilleavhengige. Flere innsatte sier selv at behovet for penger til å putte på spilleautomatene er en vesentlig årsak til at de begynte med vinningskriminalitet, til at de fortsatte med det, og til at de nå sitter i fengsel. Det var sterkt å høre dem fortelle at avhengigheten av spill ble opplevd som sterkere enn avhengigheten av heroin. Det var også urovekkende å høre historier om brutte familieband, ødelagte yrkeskarrierer og selvforakt som følge av spilleavhengighet. En spilleautomat på den lokale kiosken var for mange av de innsatte årsaken til all elendigheten de nå sliter med.

Spilleautomater rammer dem med dårligst økonomi hardest. Det har automatbransjen skjønt. Oslos spilleautomater er plassert på østkanten og er nesten ikke å finne på vestkanten. De to kjøpesentrene CC Vest og Stovner Senter omsetter totalt for nesten like mye, men automatomsætningen er ti ganger så stor på Stovner Senter som på CC Vest. Dette er grov utnyttelse av vanlige folks drømmer om et bedre liv. Offentlige inntekter fra automater blir en klasseskatt. Den tar mest fra dem som har minst fra før.

208 ordførere fra hele landet og fra alle partier har engasjert seg for å bli kvitt alle spilleautomatene. De opplever selv hvilke menneskelige lidelser og økonomiske konsekvenser automatene fører med seg, og de er uinteressert i å eksperimentere med Norsk Tippings såkalte snille automater. De vil forebygge heller enn å reparere. Mitt

spørsmål til statsministeren er – etter at kulturministeren på en pressekonferanse i går sa at det kun er kioskeiere som har vetorett i automatsaken: Hva mener statsministeren er mest demokratisk – at det er kioskeiere eller at det er lokalpolitikere som bestemmer om en kommune skal være fri for spilleautomater?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:37:35]: For det første vil jeg si at jeg synes det er viktig og flott at representanten Høybråten er opptatt av spilleavhengighet, av de sosiale problemer spilleavhengighet kan skape og skaper for mange mennesker. For det andre er jeg også glad for den aktive politikken Kristelig Folkeparti hadde i den forrige regjeringen når det gjaldt kampen mot spilleavhengighet. Derfor var det et veldig bredt flertall på Stortinget som støttet forslaget fra Valgerd Svarstad Haugland og Bondevik II-regjeringen om for det første å ha en nasjonal spillpolitikk, ikke åpne opp for liberalisering rundt omkring i ulike kommuner, og for det andre var tydelig på at Norsk Tipping skulle ha monopol på spilleautomater.

Så stod Valgerd Svarstad Haugland opp og sloss mot spillbransjen og mot EU ved å insistere på at vi skulle ha et nasjonalt spillmonopol, at Norsk Tipping skulle ha monopol på spilleautomater. Jeg beundret faktisk den kraften Kristelig Folkeparti la for dagen for å få gjennomført den politikken som Trond Giske nå følger opp.

Det som undrer meg litt, er altså at man går til Stortinget i 2003, får vedtatt denne politikken, utfordres av spillbransjen og ESA, står oppreist mot spillbransjen og ESA, vinner saken – og så etterpå snur. Det synes jeg er litt forvirrende – iallfall med tanke på den kraften man snur med, fordi det virker som om det man mente for kort tid siden, nærmest er helt uakseptabelt. Det denne regjeringen gjør, er å følge opp det den forrige regjeringen foreslo og fikk flertall for i Stortinget, nemlig at vi skal ha en helt annen type spillpolitikk enn den vi har hatt fram til i dag, at vi skal ha andre typer automater, at vi skal ha mye mer kontroll, være mye mindre aggressive, og at Norsk Tipping skal ha monopol. Det var Valgerd Svarstad Haugland som foreslo det. Vi støttet det, og vi gjennomfører det.

Dagfinn Høybråten (KrF) [10:39:37]: Jeg konstaterer at statsministeren nå bruker den samme metode som alle hans statsråder pleier å bruke i denne salen: Når vi stiller et spørsmål, får vi ikke svar på spørsmålet, men vi får et angrep tilbake. Kristelig Folkeparti tok opp kampen mot spilleautomatene. Vi har ført den videre i lys av den nye kunnskap vi har fått om det enorme omfang av sosiale problemer som spilleavhengigheten skaper, og den kraftige veksten som har vært i spillmarkedet etter at vi tok opp den kampen. Derfor har vi justert kurs, og det står vi for.

Det som forbauser meg, er at statsministeren tydeligvis stiller seg bak en politikk som vil tvinge kommuner som ikke vil ha disse automatene, til å ta dem imot. I Soria Moria-erklæringen priser man det lokale folkestyret, men man vil ikke gi kommunestyrene vetorett, man vil gi det til kioskeiere i den enkelte kommune. Det skjønner jeg ikke båret av, for å si det enkelt og folkelig. Jeg må si til statsministeren – han trenger ikke å kommentere det, men

han kan godt gjøre det: Denne politikken med å ta penger fra dem som har det vanskeligst, og gi til organisasjoner som skal hjelpe dem som har det vanskelig, har ingen moralsk kraft.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:40:51]: Jeg mener at det er en god ting i politikken å snu og ombestemme seg og mene noe annet. Det mener jeg politikere skal erkjenne at de gjør, og det gjør alle politikere. Det jeg synes er litt underlig, er at når jeg er enig i det Dagfinn Høybråten mente for kort tid siden i regjering, skjønner ikke Høybråten bæret av det, og mener at det er nærmest umoralsk at jeg er enig i Kristelig Folkepartis politikk for få måneder siden. Det at vi andre ikke har snudd, kan vanskelig gjøre oss til umoralske vesener som altså ikke har moral i spillpolitikken. Vi har moral. Vi mener at den politikken Kristelig Folkeparti stod for for kort tid siden, er en riktig politikk. Vi gjennomfører den politikken. Det betyr en kraftig innstramming i spillpolitikken, ved at vi får et nasjonalt spillmonopol, slik Kristelig Folkeparti foreslo, og ved at vi får vesentlig andre typer automater, strengere kontroll og en konsultasjonsordning. Dette er en innstramming som jeg er glad for, og som er et uttrykk for at vi ønsker kontroll med spillpolitikken her i landet.

Presidenten: Også her vil presidenten akseptere fire oppfølgingspørsmål – først Per-Willy Amundsen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:42:08]: I alkoholpolitikken – som det er mange ulike meninger om i norsk politikk – har man valgt en tilnærming hvor man har nasjonale rammer og regler, men der man tillater lokal styring, lokal utforming, slik at man lokalt selv kan avgjøre skjenketider, bestemme øl-monopol osv., fordi man har tillit til lokalpolitikkerne og tillit til det lokale folkestyret.

Utfordringene når det gjelder spillpolitikk, er på mange måter ikke så helt ulik de utfordringene man står overfor i alkoholpolitikken. Det er fordeler og ulemper som kommer til uttrykk i lokalsamfunn, og hvor man må gjøre avveininger mellom flere hensyn. Dette slår ulikt ut i de ulike kommunene. Da er det veldig nærliggende og fornuftig å si at man flytter disse avgjørelsene ned til det laveste nivået, der man kjenner problemstillingene best på kroppen. Da blir det veldig merkelig at Regjeringen ikke ønsker det. Har ikke Regjeringen tillit til lokaldemokratiet?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:43:22]: Regjeringen mener, i likhet med et bredt stortingsflertall i 2003 – med unntak av Fremskrittspartiet, det er helt riktig – at vi bør ha en nasjonal spillpolitikk. Det er også det vanlige i så godt som alle andre land. Det er så vidt departementet kjenner til, ingen andre land som har overlatt til kommunene å bestemme spillpolitikken. Det kan være eksempler på det, men det er iallfall ikke mange av dem.

Når vi har en nasjonal spillpolitikk, er det nettopp for å bidra til å bekjempe de sosiale problemene som er knyttet til spilling, og også unngå kriminalitet knyttet f.eks. til hvitvasking av penger. Det man må legge merke til nå, er

at det er to helt ulike typer argumenter for å overlate dette til kommunene. Det ene er de som ønsker innstramming. Men jeg regner med at Fremskrittspartiets ønske om at kommunene skal bestemme, innebærer at man også da skal ha mulighet til liberalisering og altså ha mer spill, mer liberale spill, kanskje kasinoer og andre ting. Så jeg tror det er slik at de som ønsker ikke lenger å ha en nasjonal spillpolitikk, har ekstremt ulike argumenter for det.

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgingspørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:44:34]: Dette dreier seg ikke om, som statsministeren antyder, at man skal ha lokal spillpolitikk på den måten som statsministeren beskriver det. Dette dreier seg om en lokal reservasjonsrett, altså at en kommune skal kunne si nei til å ha automater. Det griper ikke inn i det nasjonale grepet i forhold til monopol, hvilken type spill og alle de innfallsvinklene.

Så er det heller ikke slik som statsministeren sier, at det er et bredt flertall i Stortinget som står nøyaktig på det som var forliket fra forrige periode. Det har vært stor bevegelse i spillpolitikken fordi det har skjedd mye. Blant annet har vi fått dommene fra ESA. Regjeringen selv har jo innført ytterligere innstramminger f.eks. når det gjelder seddelforbudet, et tema som altså ikke var oppe i forrige periode. Det vi ser, er at det går prestisje i dette på en merkelig måte. Ved inngangen til lokalvalgkampen er det rart at en ikke har såpass tillit til lokale politikere at man kan svare ja eller nei på representanten Høybråten's spørsmål. Så jeg spør: Er det mer demokratisk at kioskeiere skal kunne si nei enn at kommunestyrene skal kunne gjøre det?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:45:48]: Jeg mener dette spørsmålet illustrerer det som var poenget mitt i forrige svar, nemlig at de som argumenterer mot en nasjonal spillpolitikk, har veldig ulike typer begrunnelser for det. Jeg har i hvert fall oppfattet det tydelig dit hen at når Fremskrittspartiet ønsker å oppheve den nasjonale spillpolitikken, er det fordi de ønsker åpning for en mer liberal spillpolitikk. Andre, og muligens også da Høyre, som argumenterer mot en nasjonal spillpolitikk, ønsker åpenbart at det skal være innenfor minst like strenge rammer som det staten har vedtatt.

Det som er poenget mitt, er at det var et veldig bredt flertall for disse prinsippene i 2003. Det er, som jeg sier, i orden å forandre mening, men det er litt pussig at de som forandrer mening, er så totalt uforstående til at ikke alle forandrer mening, men at noen faktisk mener det samme i 2007 som i 2003.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:46:50]: For Venstre er fellesskap mye annet enn stat.

Frivillige organisasjoner har hentet mye av sine inntekter fra spillmarkedet. Venstre er enig i at man trenger et

strengt regulert spillmarked. Likevel er det viktig at de frivillige organisasjonene får sine inntekter. I Soria Moria-erklæringen står det veldig mye pent om de frivillige organisasjonene og tiltak som skal gjøres overfor dem, som Venstre er enig i store deler av. Vi har likevel sett at det har tatt utrolig lang tid å få fram den frivillighetsmeldingen man har snakket om.

Så har man lagt fram to saker i Stortinget. Den ene gjelder et frivillighetsregister som ser ut til å tyne de små, men som kan være til god hjelp for de store arbeiderparti-styrte NGO-ene. Man har også lagt fram en innsamlingsmodell, som er veldig dårlig utredet. Spørsmålet er: Vil statsministeren bry seg om de frivillige organisasjonene? Vil det bli noe trykk på dette snart? Vil man gjennomføre det som står i Soria Moria-erklæringen? Og syns han det er viktig at organisasjonene har frie inntekter?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:47:54]: Representanten Skei Grande tar nå opp noe som er veldig viktig, og det er den andre siden av spilldebatten, at det er en måte å sikre frivillige organisasjoner egne inntekter på. Det er betydelige summer – opp mot 1 milliard kr – som frivillige organisasjoner og idrettslag får bl.a. fra denne type spill. Man kan ikke være imot spillene eller åpne for at kommuner sier nei, uten samtidig å ta konsekvensene av det og forstå at da blir det mindre penger til idrettslag og frivillige organisasjoner som gjør et viktig arbeid. Det er en av grunnene til at Regjeringen står fast på den spillpolitikken det var bred enighet om i 2003.

Vi ønsker å styrke de frivillige organisasjonene. Et frivillighetsregister er noe de frivillige organisasjonene selv har ønsket. Vi mener det er veldig viktig og veldig bra at de frivillige organisasjonene skal få statsstøtte, og det får de, men jeg er faktisk veldig opptatt av at de har egne inntekter fra lotterisalg, fra spill og hva det måtte være, for det styrker deres uavhengighet i forhold til staten at de har egne inntekter. Det er også en grunn til å beholde den spillpolitikken vi har.

Presidenten: Bjørg Tørresdal – til oppfølgingsspørsmål.

Bjørg Tørresdal (KrF) [10:49:09]: I sitt svar til representanten Dagfinn Høybråten sa statsministeren at han støttet Kristelig Folkepartis spillpolitikk for noen måneder siden. Nå må jeg få opplyse at for noen måneder siden foreslo Kristelig Folkeparti totalforbud mot spilleautomater. Det er flere år siden vi stod for spillmonopol, og det handler om en sak som har utviklet seg etter hvert som tiden har gått. Jeg skulle ønske at statsministeren hadde vært enig med oss for noen måneder siden, for da hadde vi ikke hatt denne debatten i dag.

I Soria Moria-erklæringen står det:

«Folkestyret er under press. Beslutningene overføres i økende grad til aktørene i markedene, til kapitalsterke privatpersoner, organisasjoner, byråkrater og andre som ikke står til ansvar overfor folket i valg. Dette fører til sviktende tillit, avmakt og mindre engasjement og deltakelse i samfunnsspørsmål hos folk flest.»

Regjeringen går motsatt vei når statsråd Trond Giske sier at det er opp til Narvesen eller andre markedsaktører å avgjøre om det skal være automater i kommunene – ikke de folkevalgte. Hvorfor følger ikke Regjeringen sin egen regjeringserklæring i automatsaken?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:50:12]: Først vil jeg presisere at med «for noen måneder siden» mener jeg tilbake til den tiden da Kristelig Folkeparti satt i regjering, og det tror jeg er en 18–19 måneder siden eller noe slikt. Det er også helt sikkert riktig at for litt færre måneder siden mente Kristelig Folkeparti noe annet. Og som jeg har sagt tidligere, har jeg respekt for partier som endrer mening, det er en del av de politiske prosessene å gjøre det.

Når det så gjelder vår spillpolitikk, så er det altså det vi har stått for hele tiden, nemlig at vi mener vi skal ha en nasjonal spillpolitikk. Det er det som er det vanlige i de aller fleste land, og det er viktig for å unngå sosiale problemer, spilleavhengighet, at vi har strenge nasjonale regler. Og vi mener det reiser noen veldig vanskelige og kompliserte problemer at alle kommuner ønsker penger fra de inntektene spillene gir til sine idrettslag, mens mange kommuner ønsker å si nei til å ha spillene – men de sier altså ja til pengene. Det er en sammenheng som er litt vanskelig å praktisere, så da måtte man i tilfelle lagt om helt finansieringen av de frivillige organisasjonene og gjort dette mer kommunevis, og det tror jeg ingen frivillige organisasjoner tar sjansen på.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:51:33]: Av de mange nedturene etter løftene i Soria Moria-erklæringen er det få som etter Venstres oppfatning har vært hardere og tøffere enn behandlingen av forskningen i Norge. Det er bred enighet blant dem som stiller med dette, om at vi har fått et hvileskjær. Og det kan se ut etter framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett som om vi også, med det som sies der – eller ikke minst det som ikke sies der – nå har en stø kurs mot et gedigent feilskjær.

I Soria Moria-erklæringen, som statsministeren gleder seg over – og det må han gjøre, for det er grunnlaget for hans regjering – er løftene om å satse på forskning både i prosent og i prioritering usedvanlig tydelige. Det er ikke alltid man i den type dokumenter har så klare tall, men her er tallene helt tydelige. Det er også slik at man skulle bevilge mer penger. Man skulle sørge for at det ikke bare var noe som vokste med økonomien – det skulle være en reell prioritering.

Jeg har mange ganger i denne salen stilt dette spørsmålet til kunnskapsministeren – og har vel stort sett oppdaget hans etter hvert velinnøvde bortforklaringer, nemlig at jeg i grunnen ikke ser det jeg ser. Har Regjeringen lagt til side både evnen og viljen til å prioritere forskning? Er det slik at dette ikke lenger står høyt på dagsordenen, med den kraft og den styrke som står i Soria Moria-erklæringen? Hvor i statsbudsjettet for dette år, men ikke minst i revidert nasjonalbudsjett, er det statsministeren kan vise til spor etter evnen og viljen til å prioritere i en voksende og

omfattende økonomi? Hvor er det spor av dette, president? Spørsmålet er rettet til statsministeren gjennom presidenten.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:53:36]: Jeg skal svare på det spørsmålet om et bitte lite øyeblikk.

Jeg har lagt merke til at flere snakker om løftene i Soria Moria-erklæringen. Da har jeg lyst til å understreke den glede jeg har av å lede en regjering som innfrir løfter – gjennomfører det vi lovte før valget – i et tempo og et omfang som man må langt tilbake i tid for å finne maken til. Vi ligger foran skjemaet når det gjelder ansatte i eldreomsorgen, en styrking av eldreomsorgen. Vi bygger rekordmange nye barnehager. Vi styrer en økonomi der det nå er rekord i sysselsetting. Og vi har bl.a. sørget for oppfølging av viktige løfter som Kulturløftet og kraftig økning av bistanden. Denne regjeringen gjennomfører det den lover – vi holder valgloftene. Men vi er ennå ikke halvveis i stortingsperioden, så vi er ikke i mål på alle områder.

Når det gjelder forskning, la meg først bare minne om hva som er status. Samlet er forskningsbevilgningene økt med nærmere 2,4 milliarder kr etter at vi overtok. Kapitalen i Forskningsfondet er styrket med 24 milliarder kr.

Utfordringen når det gjelder totalforskningen, er at det er en kombinasjon av offentlige og private midler. Den offentlige forskningsinnsatsen i Norge ligger på et ganske høyt nivå sammenlignet med mange andre land. Bare USA, Sverige og Island bruker mer offentlige penger på forskning pr. innbygger enn Norge. Også sett i forhold til BNP ligger vi ganske høyt. Det som er lavere i Norge enn i mange andre land, er den private forskningsinnsatsen, men den offentlige forskningsinnsatsen er økt med milliardbeløp etter at vi overtok. Det er ikke noe hvileskjær, det er en satsing på forskning.

I tillegg deltar vi i viktige forskningssamarbeid, bl.a. når det gjelder Polaråret. 60 nasjoner er med – tusenvis av forskere. Og vi deltar i EUs 7. rammeprogram for forskning og teknologisk utvikling.

Denne regjeringen satser på forskning. Vi bruker mer penger enn den forrige regjeringen på forskning. Jeg skulle gjerne brukt enda mer, men det er mange viktige formål, bl.a. sykehus, som vi har snakket om tidligere i denne spørretimen.

Odd Einar Dørum (V) [10:55:39]: Statsministeren har en solid faglig bakgrunn. Han vet at i en voksende økonomi er det ikke noe annet enn skikkelig og redelig bokholderi å sørge for at forskningen får sitt. Det var ikke det som var kjernen i spørsmålet mitt, men viljen og evnen til å prioritere.

Statsministeren kan ikke skyldes på industrien, tvert imot. Senest i går sa industrien at Regjeringen på alle måter må følge opp det den skal gjøre, både overfor industrien og – ikke minst – overfor den offentlige forskningen. Industrien har sagt: Bruk ikke oss som påskudd for ikke å satse verken på oss eller på det offentlige! For meg virker det som om vi her står overfor en forskjellig virkelighetsoppfatning hos dem som har skoen på, altså forskerne, hos dem som driver med dette i det offentlige – som statsmi-

nisteren understreker viktigheten av – hos næringslivet og hos Regjeringen.

Venstre er villig til å bygge opp Forskningsfondet til 150 milliarder kr i 2010. Det er et håndfast tiltak for framtiden. Mitt konkrete spørsmål blir da: Er Regjeringen villig til å satse slik på Forskningsfondet i 2010?

Statsminister Jens Stoltenberg [10:56:44]: Hvor mye vi skal bruke på forskning i neste års budsjett og i framtidige budsjetter, får vi ta for oss i de budsjettene. Det avgjørende er at denne regjeringen har vist vilje til å øke forskningsbevilgningene. De er økt med 2,4 milliarder kr. Forskningsfondet er økt etter at vi overtok regjeringsansvaret.

For øvrig er jeg glad for at representanten Dørum er opptatt av forskning. Forskning er viktig, så viktig at det fortjener mer penger – og har fått mer penger. Men samtidig tror jeg det er klokt av oss som er opptatt av forskning, at vi ikke bare er opptatt av hvordan vi bruker mer offentlige penger på forskning, men også av kvaliteten og innretningen på forskningen. I hvert fall den forskningen jeg kjenner, har et forbedringspotensial når det gjelder kvalitet. Det er jo ikke snakk om bare å bruke mest mulig penger på et formål, men også litt hva vi får igjen for de pengene vi bruker. Fordi jeg er tilhenger av fornyelse av offentlig sektor, er jeg også en sterk tilhenger av fornyelse av kvaliteten på forskningen – i tillegg til mer penger.

Presidenten: Presidenten hadde tenkt å begrense antall oppfølgingsspørsmål til to, men da en tredje meldt seg, vil presidenten la tvilen komme sistemann til gode – i anledning av at han fyller 50 år i dag.

Så det blir tre oppfølgingsspørsmål – først fra Siv Jensen, så fra Jan Tore Sanner og deretter fra Lars Sponheim.

Siv Jensen (FrP) [10:58:06]: Først må jeg få lov til å korrigere statsministeren. Det er ikke statsministeren og hans regjering som bygger nye barnehager. Det gjør kommunene, private og frivillige organisasjoner, og de gjør det fordi det er økende etterspørsel hos barnefamiliene. Jeg hører aldri statsministeren si at de bygger nye sykehjem. Det er selvfølgelig fordi det går dårlig med sykehjemsutbyggingen. Og da er det veldig legitimt for ham å si at dette er kommunenes ansvar, det blander ikke Regjeringen seg borti.

Så til saken: I Soria Moria-erklæringen skriver Regjeringen at man skal «øke forskningsinnsatsen til 3 prosent av BNP innen 2010». Nylig uttalte kunnskapsministeren at det var urealistisk å nå målet om en økning av forskningsinnsatsen til 3 pst. av BNP i 2010. Hva er det som er Regjeringens politikk? Er det Soria Moria-erklæringen? Er det uttalelsene fra kunnskapsministeren? Kan vi forvente at Norges andel på forskningssiden øker til 3 pst. av BNP, som har vært et mål i en årrekke, men som vi foreløpig er langt fra å nå? Jeg vil gjerne vite hva som er Regjeringens politikk.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:59:14]: For det første vil jeg komme med den sterke innrømmelse overfor

Fremskrittspartiet at statsministeren ikke bygger barnehager selv.

Siv Jensen (FrP) [10:59:20]: Det er ikke verst.

Statsminister Jens Stoltenberg [10:59:21]: Det statsministeren gjør, er å lede en regjering som bevilger penger til barnehager slik at andre kan bygge dem. Jeg tror det er en fordel for barnehagene at vi har den arbeidsdelingen. (Munterhet i salen)

Samtidig har jeg gjort det klart at det ikke skal stå på penger. Alle som bygger barnehage, får automatisk penger. Derfor bygges det nå flere barnehager enn noen gang før, i hvert fall helt siden Gro Harlem Brundtlands glansdager. Vi er altså godt i gang med barnehageutbygging.

Tilsvarende gjelder sykehjem. Vi har bygget – dvs. mange har bygget mange sykehjem, fordi Regjeringen har bevilget mer penger til kommunene.

Når det gjelder forskningen, er det viktig å understreke følgende: 3 pst. har vært det målet som OECD og mange andre har lagt seg på for den totale forskningen. Det aller meste av det er privatfinansiert forskning. Det jeg prøvde å understreke i mitt forrige svar, er at Norge ligger forholdsvis høyt, i hvert fall ikke spesielt lavt, når det gjelder offentlig forskning. Problemet er å mobilisere privat forskning.

Siv Jensen (FrP) [11:00:26]: Det gjorde saken veldig klar, president!

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at spøreren ikke har anledning til å si noe etter at svaret er avgitt, selv om presidenten forstår at man av og til har sterk lyst til å gjøre så.

Presidenten vil også legge til: Hvis ikke presidenten tar helt feil, er forholdet slik at det er Stortinget som er den bevilgende myndighet i dette land, mens det er Regjeringen som fremmer forslag overfor Stortinget. Regjeringen bevilger altså ikke midler med mindre den har fått en fullmakt på et spesielt kapittel. Det er Stortinget som fortsatt er den bevilgende myndighet. Det bør man kanskje legge seg på sinne.

Det blir oppfølgingsspørsmål – Jan Tore Sanner.

Jan Tore Sanner (H) [11:01:05]: Statsministeren må tåle å bli målt på sine løfter etter snart to år i statsministerstolen. Jeg registrerte at statsministeren ikke svarte på spørsmålet fra Siv Jensen, om han stiller seg bak kunnskapsministerens avlysning av forskningsmålet om at den totale forskningen skal opp i 3 pst. i 2010, og den offentlig finansierte forskningen 1 pst.

Det er faktisk ikke riktig det som statsministeren hevder, at den offentlige forskningen er på vei oppover. Faktisk har den andelen av BNP som går til offentlig forskning, gått ned under Jens Stoltenberg som statsminister. Da Høyre satt i regjering sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti, gikk andelen av BNP til offentlig forskning oppover, men så snart Stoltenberg kom i regjeringsstolen, gikk andelen til offentlig forskning nedover. Det er den

viktigste grunnen til at man eventuelt ikke klarer å nå målet om å få den offentlig finansierte forskningen opp i 1 pst. og den totale forskningen opp i 3 pst.

Stiller statsministeren seg bak statsråd Djupedals avlysning av løftet?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:02:15]: Først vil jeg gjerne rose presidenten for at han klargjør de konstitusjonelle forholdene. Jeg kan berolige med at det ikke er gjennomført noe statskupp i Norge. Stortinget er fortsatt bevilgende myndighet, og jeg skal legge meg på *minne* det presidenten sier. Jeg skal ikke bli sint og legge det på mitt *sinne*.

Jeg vil svare på det med forskningen. Når vi bevilger 2,4 milliarder kr mer til forskning, er det å styrke forskningen. Det brukes mer penger på forskning. Så er vi heldigvis i den situasjon i Norge at nasjonalproduktet vokser kraftig. Derfor har vi problemer med å holde prosenten av den totale forskningsinnsatsen oppe.

Vi står ved det som står i Soria Moria-erklæringen. Vi har samtidig sagt i Soria Moria-erklæringen at det er mål som vi jobber for å realisere. Det jobber vi for hele tiden. Vi har økt den offentlige forskningsinnsatsen. Utfordringen nå er å mobilisere mer privat forskningsinnsats.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgingsspørsmål.

Lars Sponheim (V) [11:03:20]: Jeg er helt sikker på at statsministeren bruker mye tid på å tenke på hva han skal gjøre nå som det er veldig gode tider i landet, for å sikre seg at vi skal klare oss bra når det går mot dårligere tider, for etter sol kommer regn – det vet statsministeren veldig godt.

Hvis jeg skal gi ett råd før sluttbehandlingen av 2008-budsjettet, må det være å se på forskningsutgifter som noe annet enn vanlige utgifter. Dette er kostnader til inntekts ervervelse. Statsministeren, som tidligere næringsminister, vet at han har fått tall som viser at satsing på forskning, spesielt næringsrettet forskning, har en årlig avkastning på opptil 50 pst., hvor det alt vesentlige tilfaller samfunnet og ikke den enkelte bedrift. Det gir en begrunnelse for å se annerledes på forskningsinnsats enn på andre kostnader i statsbudsjettet. Det er etter mitt skjønn det klokeste vi kan gjøre i møtet med dårligere tider – det gjelder behov for nye arbeidsplasser, behov for en ny giv i økonomien, kanskje mer enn det vi har nå.

Om jeg kan få komme med et lite heiarop for 2008-budsjettet, ville det være meget hyggelig om statsministeren kunne innfri noe av den tenkningen, forbi de mest ekspanerte løfter, som barnehager osv.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:04:27]: Først vil også jeg gjerne gratulere Lars Sponheim med 50-årsdagen. Det er en flott og viktig dag. Gratulerer med dagen!

Så vil jeg si at jeg forstår betydningen av forskning, og det er en langsiktig investering. Jeg mener bl.a. at forskning er viktig i forhold til en annen av de store utfordringene vi står overfor, klimautfordringen. Jeg er sikker på at

vi trenger ny teknologi og mer avanserte løsninger for å få ned utslippene av klimagasser. Også det er et argument for forskning – og for utvikling. Mongstad-anlegget defineres f.eks. ikke som forskning, men som utvikling av en teknologi som vi trenger for å løse et viktig miljøproblem.

Jeg mener samtidig at jo mer man er opptatt av forskning, jo mer må man ikke bare være opptatt av hvor mye penger vi bevilger – vi har altså bevilget mer penger, og vi skal jobbe for å bevilge enda mer – men det er også veldig viktig å reise en debatt om kvaliteten på forskningen og hva vi får igjen. Det er faktisk god grunn til å diskutere hvordan vi skal sikre at det eneste målet vi har på forskning, ikke bare er hvor mye penger vi bruker, men kvalitet – hva vi faktisk får igjen.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Peter N. Myhre (FrP) [11:05:45]: Jeg forstår at vi nå er inne i avdelingen for granskning av tidligere avgitte løfter. Jeg skal faktisk også melde meg på i akkurat det.

Staten har et viktig ansvar for bygging av sykkelveier langs landets riksveier. I valgkampen i 2005 var daværende opposisjonsleder Jens Stoltenberg rimelig klar i sine uttalelser om syklistenes forhold i Oslo. Han kunngjorde at det første han ville gjøre dersom han ble statsminister, var å ta kontakt med Oslo kommune for å få fortgang i utbyggingen av gang- og sykkelveier. Så vidt vites er slik kontakt fremdeles ikke opprettet. Det er dessverre slik at vi må konstatere at den statlige aktiviteten på riksveinettet når det gjelder utbygging av sykkelveier, er lavere enn noensinne. Hva vil statsministeren gjøre for å følge opp sine egne valgløfter om å få fart på sykkelveitbyggingen i Oslo?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:06:51]: Det er veldig bra at representanten Myhre tar opp dette spørsmålet, for jeg mener at sykkelveier er et veldig undervurdert politisk tema. Det bør ha mye større politiske oppmerksomhet.

I min barndom, eller ungdom, deltok jeg i sykkelaksjoner i Oslo. Jeg syklet rundt og ringte med ringeklokken og protesterte mot mangel på sykkelveier i Oslo. Det har jeg tenkt å begynne med igjen, for det er fortsatt skandaløse forhold for syklistene her i byen.

Det som er ekstra frustrerende, er at selv om vi har penger, er det ikke mulig å bruke dem. Når man undersøker mulighetene for å bygge sykkelveier i denne byen, er det så mange byråkratiske svar og så mange mangler på planvedtak og reguleringsvedtak at det vi nå i dialog med Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet har satt i gang med, er å få en dialog med ikke minst Oslo kommune om å få klargjort prosjekter. Uten å lekke for mye fra den interne budsjettbehandlingen i Regjeringen, kan jeg si at jeg ønsket at vi skulle bruke mer penger så sent som i revidert. Svaret er at det ikke er mulig å bruke mer penger, fordi det ikke er klargjorte prosjekter. Der legger jeg ikke skylden på Oslo kommune eller på Statens vegvesen, jeg sier bare at jeg mener at Vegvesenet, Oslo kommune og andre bør sette seg ned og få fortgang i klargjøring, i planvedtak og

i reguleringer, slik at Oslo kan bli en syklistenes by, der vi alle kan hygge oss på sykkel og – hva skal jeg si – glede oss over å sykle, glede oss over å suse nedover bakkene og svette oppover.

Peter N. Myhre (FrP) [11:08:23]: Det er likevel statens ansvar å holde tempoet oppe når det gjelder utbyggingen av de sykkelveiene som er langs riksveinettet, og som staten har ansvaret for.

Det Regjeringen faktisk har gjort, er å stoppe et stort og viktig igangværende prosjekt, nemlig Ulven–Sinsenprosjektet, som ikke bare er en veitunnel og en masse veikryss, men også et nett av sykkelveier som skulle bygges sammen for å danne navet i selve hovedsykkelveinettet i Oslo og knytte sammen sykkelveiene langs Ring 3, Østre Aker vei, Trondheimsveien og E6. I tillegg har Riksantikvaren nå kunngjort at han på det mest bestemte vil motsette seg at vi bygger sykkelvei til friområdene på Bygdøy. Da er det jeg oppdager at vi dessverre må konstatere at statlige myndigheter selv ikke har lagt verken godviljen til eller pengene på bordet når det gjelder utvikling av sykkelveier i Oslo som er statens ansvar.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:09:27]: For det første er det altså slik at det er bygget og bevilget penger til gang- og sykkelveier også i Oslo-området. Vi har både tall og eksempler på det. Men det skjer for sakte, både det som skal skje i kommunal regi, der kommunene har ansvaret for å bygge, og det som skjer i statlig regi – det er en kombinasjon her i byen. Jeg er minst like opptatt av dette nå som før. Jeg vil gjerne fortsette dialogen både med Vegvesenet og med Oslo kommune. Det handler dels om penger, men jeg har oppdaget at det handler mindre om penger enn jeg trodde, og mer om reguleringer og planvedtak og om å få tatt de nødvendige beslutninger, slik at vi får satset mer på sykkelveier her i byen.

Presidenten: Av hensyn til tiden begrenses antallet oppfølgingsspørsmål til to – først Inge Lønning.

Inge Lønning (H) [11:10:24]: Representanten Myhre stilte et meget presist spørsmål knyttet til et personlig løfte fra Jens Stoltenberg, men fikk svar på noe helt annet. Indirekte gav jo statsministeren dermed et svar. Det han har gjort med det han sa skulle være første prioritet, er lik ingenting.

I dagens Nationen sier hans egen samferdselsminister at «distrikta må få ein mykje større del av vegkaka». Det lover jo ikke spesielt godt når det gjelder oppfølgingen av statsministerens personlige garanti til Oslo-borgerne om akkurat sykkelveier.

Det er et gjennomgående problem i denne spørretimen, synes jeg, at statsministeren hver gang han blir konfrontert med konkrete løfter, går utenom og snakker om noe annet. Det får meg til å tro at statsministeren har tatt mål av seg til å overgå en klassisk skikkelse i norsk revykunst, nemlig den russiske ubåtkapteinen til Harald Heide-Steen jr. Er svaret på alle spørsmål mer balalaika?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:11:36]: Svaret på det spørsmålet er nei.

Presidenten: Per Sandberg – til oppfølgingsspørsmål.

Per Sandberg (FrP) [11:11:50]: Jeg vil bare få lov til å si at det var et godt svar.

Jeg vil også gjerne følge opp det som står i dagens Nationen, der statsråd Navarsete ganske skarpt signaliserer at nå skal milliardene til vei vris. Det skal bli mindre midler til det sentrale østlandsområdet og Oslo for å løse de trafikale problemene. Det skal vris over til distriktene.

Er det slik å forstå at de framtidige rammene for bygging og vedlikehold av vei skal holdes på dagens nivå, slik at man derfor må vri innenfor de eksisterende rammene, og at vi ikke kan forvente å få et løft til veiinvesteringer verken i det sentrale østlandsområdet, i Oslo eller i resten av landet? Slik som det framgår i Nationen i dag, er situasjonen i Vesterålen den at en nå setter poteter på fylkesveien. Det er jo det som er situasjonen også med denne regjeringen, som ikke greier å ta etterslepet på 230 milliarder kr på vei og etterslepet på veivedlikehold på 15 milliarder kr, bl.a.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:12:57]: Først vil jeg si at det er viktig å diskutere vei, og det som gjelder der, er at den vedtatte Nasjonal transportplan ligger fast, med de prosjektene som ligger der, og med den fordelingen som ligger der. Den gjelder fram til 2010 – er det vel – og så skal Regjeringen behandle en ny transportplan og legge den fram for Stortinget. Da får vi også ta stilling til både omfang og innretning av samferdselsinvesteringene. Det kommer vi tilbake til i ryddige former.

Det viktige nå er tross alt å merke seg at Fremskrittspartiet, sammen med Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet, sørget for at transportplanen ble økt med i overkant av 2 milliarder kr. Det at vi fikk 2 milliarder kr mer pr. år til samferdsel, har gjort at vi nå også følger opp det, og at vi har bevilget mer til vei og mer til jernbane. Dermed har kaken blitt større til veiinvesteringer både i distriktene og i byene, men fordi det er mange viktige uløste oppgaver både i samferdselssektoren og på andre områder, trengs det åpenbart enda mer penger. Og vi skal se på mulighetene for å finne enda mer penger, da over transportplanen.

Presidenten: Vi går da til siste hovedspørsmål.

Ivar Kristiansen (H) [11:14:14]: Det ble regjeringsskifte i 2005, ikke minst med bakgrunn i klare løfter om en ny næringspolitikk og om å gi den industripolitiske verktøykasse et innhold. Og man vant oppslutning i norske industrisamfunn, hvor bl.a. Arbeiderpartiet økte sin oppslutning to til tre ganger mer enn gjennomsnittlig på landsbasis.

Så sier altså statsministeren i dag at man fortsetter å jobbe med sitt løfte – som skulle vært gjennomført innen to uker – om å innføre et industrikraftregime hvor norsk

industri skulle få billigere kraft. Han gjentar påstanden i dag. Da siterer jeg fra nylig fremlagte revidert nasjonalbudsjett. Her står det:

«Regjeringen erkjenner at det innenfor rammen av EØS-avtalen i dag er svært vanskelig å innføre særnorske ordninger som gir den kraftintensive industrien fordeler (...).»

Dette står i grell kontrast til den informasjonen statsministeren gir her i dagens spørretime. Hvorfor sier man én ting i valgkamp, og gjennomfører noe annet? Hvorfor gir man slikt inntrykk, når vi har sett oppfølgingen fra august–september 2005: Meråker, Union. Velgerne i Grenlandsområdet i Telemark fikk det klare inntrykk at bare en rød-grønn regjering slapp til, skulle ervervsloven komme på plass. 1881-ansatte stemte rød-grønt. Telenor Satellite stemte rød-grønt. Ansatte på Hydro Polymers stemte rød-grønt i trygg forvisning om at man hadde en annerledes verktøykasse å rutte med.

Hvorfor er det slik at Jens Stoltenberg og de rød-grønne i valgkampen valgte å selge strikk på den måten de gjorde, i metervis?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:16:25]: Denne regjeringen fører en aktiv næringspolitikk. Det bidrar bl.a. til at vi nå har flere mennesker i arbeid enn noen gang før, at sysselsettingen i industrien vokser, at produksjonen og verdiskapingen i industrien er rekordstor, og at det er høye investeringer i industrien. Det er jo hovedmålet på om man lykkes med næringspolitikken. Men det henger bl.a. sammen med at vi fører en ansvarlig økonomisk politikk. Det henger sammen med at vi investerer i samferdsel, vesentlig mer i veiinvestering enn Høyre noen gang var i nærheten av å tenke på i regjering. Og det henger sammen med at vi har styrket det statlige virkemiddelapparatet, ikke minst det regionale, og bl.a. fått gjeninnført lavere arbeidsgiveravgift i distriktene, som er viktig for mange områder i Norge.

Vi har en annen politikk når det gjelder statlig eierskap, som er bare en del av næringspolitikken, bl.a. ved at vi har stanset det jeg vil kalle den blinde privatiseringen den forrige regjeringen drev med, trukket tilbake salgsfullmakter og vært villige til å bruke statlig eierskap, enten det er i Nammo eller det er i Statoil-Hydro-fusjonen, for å sikre gode industrielle utviklinger og prosjekter. Vi har som eiere vedtatt nye retningslinjer for godtgjørelse til ledere i konsernet og stanset bruk av opsjoner, og vi har laget vesentlig bedre vilkår for skipsfartsnæringen, bl.a. gjennom å gjennomføre det Høyre lovet, men aldri gjennomførte – innføringen av nettolønn – og utvidet garantiordningene for verftene gjennom å utvide GIEK-ordningen. Det er veldig mye som har blitt gjort. Det har bidratt til en god utvikling i norsk industri.

Det er krevende å få på plass et industrikraftregime innenfor EØS-avtalen. Vi sa også tydelig før valget at det vi skal gjøre når det gjelder industrikraft, skal skje innenfor statsstøtteregulverket til EØS, simpelthen fordi det motsatte vil være å gjøre industrien en bjørnetjeneste, da kommer det motreaksjoner som rammer industrien veldig hardt.

Lodve Solholm hadde her teke over presidentplassen.

Ivar Kristiansen (H) [11:18:23]: Det er ikke riktig det statsministeren sier her i dag, at man sa klart og tydelig fra før valget om den motstanden man kunne risikere å møte i EUs konkurranseregulering. Tvert imot var det klare budskap at dette er mulig å gjennomføre innenfor EØS-avtalen. Men jeg registrerer at statsministeren velger ikke å svare på spørsmålet om hvorfor man opptrer på én måte i industrisamfunn etter industrisamfunn, og så står overrasket på perrongen når eksempelvis Hydro Polymers med flere blir solgt til utlandet. Det er også flere andre eksempler, som jeg nevnte.

Omtalen av Høyre kan jeg kort komme inn på. I 2001 overtok man europatoppens høyeste rentefot, med Russland som unntak. Man overtok en ledighet på tur opp, investeringer på tur ned. Man overtok pessimisme i norsk næringsliv. Jeg synes man skulle ha et litt mer romslig omdømme av det man nå prøver å gi seg i kast med når det gjelder sine politiske motstandere.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:19:31]: Jeg fastholder det jeg har sagt i over en time nå, nemlig at det viktigste målet på om en næringspolitikk er god eller dårlig, er om det går godt i næringslivet. Når det går godt i næringslivet, er det i hvert fall et tegn på at det er mye som er ganske bra når det gjelder næringspolitikken. Og det går godt i næringslivet. Mange er i jobb. Verdiskapingen er rekordhøy, investeringene er rekordstore, osv. Da mener jeg at når man når det viktigste målet i næringspolitikken, kan man også si at næringspolitikken i hvert fall fungerer ikke så aller verst.

Så er det mye ugjort, bl.a. skal vi investere mer i samarbeid og mer i forskning. Vi skal også utvikle de statlige virkemidlene, og vi skal jobbe for å bedre vilkårene når det gjelder kraft. Som jeg har sagt tidligere i dag, det viktigste bidraget for å sikre kraft er å sørge for at det blir mer kraft. Derfor bygger vi gasskraftverk på Mongstad, og derfor satser vi betydelig på energisparetiltak.

Presidenten: På grunn av tidspress vil presidenten tillate berre to oppfølgingsspørsmål – først Modulf Aukan.

Modulf Aukan (KrF) [11:20:53]: Eg vil tru at store delar av eigarskapsmeldinga kunne ha vore skrivne av førre regjering, og like store delar av den førre meldinga kunne ha vore ha skrivne av noverande regjering. Men på eitt område var det ein forskjell, og det var den statlege eigarskapen. Men når det gjeld gjennomføringa og den praktiske bruken av eigarskapen, viser det seg å vere liten forskjell frå førre regjering og sikkert også frå Stoltenberg si tidlegare regjering. Eg meiner ikkje å påstå at bruken av eigarskapen overfor selskap som 1881, som har vore nemnt tidlegare her i dag, og Hydro Polymers er ufornuftig. Men store delar av fagrørsla og folket elles synest no å reagere på at avstanden er uforsvarleg stor mellom det ein ser i praksis, og det mange har hatt grunn til å tru.

I høve salet av Polymers er det sagt: Statens aktive eigarskap vert ikkje utøvd i enkeltsaker. Spørsmålet til statsministeren er om han vil stadfeste at det er slik.

Statsminister Jens Stoltenberg [11:22:10]: Svaret på det spørsmålet er ja. Jeg kan godt begrunne det. Det er styret som har ansvaret i denne typen selskaper for å ta beslutninger i enkeltsaker. Derfor har vi vært tydelige og klare på det hele tiden. At et styre har et ansvar for å ta beslutninger i enkeltsaker, betyr ikke at det ikke kan være dialog med det styret. Det gjelder enten selskapet er helstatlig, halvstatlig eller helprivat. Derfor var det riktig av Børge Brende å ha dialog med styret i Norske Skog, selv om det var et helt privat selskap. Derfor er det riktig av næringsministeren å ha dialog både med Hydro og med de nye eierne av Polymers, for å bidra til at man sikrer verdiskaping og arbeidsplasser i Norge. Det er jo hele tiden det avgjørende, at vi sikrer verdiskaping, inntekter og arbeidsplasser i Norge. Der er altså resultatene gode.

Når det gjelder avstanden til den forrige regjeringens politikk, vil jeg si at målet på om en politikk er god eller dårlig, er jo ikke avstanden til den forrige regjeringens politikk. Det har aldri vært noe mål for meg i seg selv å ha størst mulig avstand. Målet er at politikken fører til gode resultater. Det er det avgjørende for om politikken er god eller dårlig.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen – til oppfølgingsspørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [11:23:28]: Når det går godt i næringslivet i dag, tar statsministeren det som et tegn på at Regjeringen gjør gode valg.

Nå går det jo litt tid fra en beslutning tas, til en ser resultatene. Det gjelder òg for næringslivet. Det som er viktig for at næringslivet også skal gå godt i morgen, er at man har forutsigbarhet til å gjøre investeringer i dag. Hydro Karmøy er i den situasjonen. De har ventet på en avklaring når det gjelder rammebetingelser for industrikraft. Selskapet vurderer milliardinvesteringer for å redde hundrevis, ja tusenvis av arbeidsplasser på Karmøy. De har gitt tydelig signal om at et system for industrikraft må være avklart nå til sommeren, for at de skal kunne ta en god beslutning.

Statsministeren har nevnt tidligere at industrien skal ha en kraftpris som er lavere enn markedspris. Men et slikt system finnes allerede i dag. Det finnes flere typer markedspris for kraft: én til husholdningene og én som går på langsiktige kontrakter. Det Hydro venter på, er løftet om at det skal komme et industrikraftregime som gir en lavere pris enn det man i dag får på markedet. Skal Hydro vente på at Regjeringen kommer med dette? Eller skal de bare forholde seg til markedet, slik statsministeren har sagt tidligere i dag?

Statsminister Jens Stoltenberg [11:24:37]: I mine tidligere svar prøvde jeg å reflektere rundt hva man mener med lavere pris eller billigere pris. Der kan man mene forskjellige ting. Jeg tror at noe av grunnen til at det blir litt

diskusjon i denne debatten, er at man legger forskjellige ting i de ordene.

Det vil være i strid med EUs statsstøtteregulering. Det er ingen som har tenkt tanken å bryte det regelverket, at vi skulle gi en lavere pris i betydningen en subsidiert pris, der vi altså skulle pålegge f.eks. Statkraft å videreføre det gamle regimet, der man altså skulle selge kraft til en pris som var subsidiert av eieren av Statkraft, nemlig staten. Men hvis man med lavere pris mener at industrien kan få en pris som er lavere enn den husholdningene betaler, er mulighetene absolutt til stede. Det har jeg prøvd å begrunne flere ganger. Da er nemlig industrien en jevn avtager og ikke bare kjøper når det er topplast eller størst etter-spørsel. Fordi industrien kan inngå avtaler om forsynings-sikkerhet, kan industrien på markedsmessige vilkår få en lavere pris enn husholdningene.

Presidenten: Den munnlege spørjetimen er nå omme.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir eit par endringar i den oppsette spørsmålslista, og presidenten viser i den samanhengen til den oversikta som er omdelt på representantane sine plassar i salen. Presidenten gjer framlegg om at dei foreslåtte endringane i dagens spørjetime blir godkjende – og ser det som vedteke.

Endringane var desse:

Spørsmål 3, frå representanten Borghild Tenden til samferdselsministeren, blir teke opp av representanten Inge Hallgeir Solli.

Spørsmål 6, frå representanten Inge Lønning til arbeids- og inkluderingsministeren, blir svara på av helse- og omsorgsministeren som rette vedkomande.

S p ø r s m å l 1

Gunnar Kvassheim (V) [11:26:13]: «Strømabonnentene i Steigen var i januar uten strøm i seks døgn. Nord-Salten Kraftlag AL er ilagt et overtredelsesgebyr på 3 mill. kr grunnet manglende vedlikehold og kontroll av én av forsyningslinjene. Abonnentene har fått utbetalt kompensasjon på vel 10 mill. kr. Disse utgiftene legges inn i nettrengskapet i 2007 (KILE), som danner grunnlaget for nettleien for 2009.

Synes statsråden det er rimelig at abonnentene på denne måten må dekke ca. 60 pst. av kompensasjonen gjennom økt nettleie?»

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:26:53]: Uvær nat-ten til 25. januar 2007 førte til at tre master knakk i et vær-utsatt område ved Hopfjell i Steigen kommune. Dette gjorde at den alternative kraftledningen, Vassmo-Skjel-vareid, ble koblet inn, men denne tålte ikke belastningen. NVE mener at kraftledningens overføringsevne med stor sannsynlighet var varig svekket lenge før uværet, og at dette i betydelig grad skyldes utilstrekkelig kontroll og vedlikehold av nettselskapet Nord-Salten Kraftlag AL.

NVE har derfor varslet selskapet om at de vil bli ilagt et overtredelsesgebyr på 3 mill. kr.

Dårlig vær gjorde at det tok nesten seks døgn før normal strømforsyning kunne gjenopprettes. Som følge av strømutfallet har berørte sluttbrukere i Steigen kommune derfor fått utbetalt ca. 10 mill. kr i kompensasjon fra selskapet, noe de har krav på ifølge NVEs forskrifter. Dette er en ordning som ble innført i år. I tillegg vil selskapets tillatte inntekt for 2007 bli redusert med ca. 15 mill. kr som følge av KILE-ordningen, som reguleres av de samme forskriftene. Denne reduksjonen må selskapet ta hensyn til når de skal fastsette nettleien fra 2008. Det er med andre ord to ordninger som har til hensikt å ivareta forsynings-sikkerheten og nettkundene ved avbrudd i strømforsyningen.

Den økonomiske reguleringen av nettselskapene er utformet slik at 40 pst. av kompensasjonsutbetalingene og KILE-beløpene vil inngå i beregningsgrunnlaget for selskapets tillatte inntekt i 2009. Isolert sett innebærer dette at de tillatte inntekter i 2009 blir ca. 10 mill. kr høyere enn om hendelsen i Steigen ikke hadde funnet sted.

Tillatt inntekt i 2007 vil bli redusert med 15 mill. kr og tillatt inntekt i 2009 vil bli økt med ca. 10 mill. kr som følge av hendelsen i Steigen. Nettovirkningen er dermed at selskapet får ta inn 5 mill. kr mindre i nettleie over tid enn om avbruddet i Steigen ikke hadde skjedd. Dette kommer altså i tillegg til de 10 millionene de allerede har utbetalt i kompensasjon til sine kunder. Selskapet må derfor ta den største delen av den økonomiske belastningen av hendelsen i vinter.

Det er imidlertid ikke grunnlag for å forutsi utviklingen i nettleien hos Nord-Salten Kraftlag nøyaktig i framtiden. Utviklingen i nettleie vil også avhenge av andre forhold, bl.a. utviklingen i selskapets andre kostnader framover.

Overtredelsesgebyret som NVE har varslet i forbindelse med manglende kontroll og vedlikehold av linjene i selskapet, vil ikke ha noen innvirkning på utviklingen i nettleien. Det framgår klart av gjeldende forskrifter at dette ikke på noen måte kan inngå i beregningsgrunnlaget for nettleien.

Men det spørsmålet som representanten tar opp, er i aller høyeste grad relevant. Er det rimelig at den erstatning som må betales for avbrudd, i neste omgang delvis skal finansieres av de samme forbrukerne som har fått denne nettleien? Slik er ordningen i dag. Men på bakgrunn av den hendelsen og det vi har sett her, skal jeg gå inn i dette og på ny vurdere om dette er rimelig, og om det er andre måter å ivareta både hensynet til kundene og hensynet til forsynings-sikkerhet på.

Gunnar Kvassheim (V) [11:30:15]: Jeg takker statsråden for svaret, og takker for hans positive respons når det gjelder min forespørsel om å gå inn i denne problematikken i lys av de erfaringene som er gjort i Steigen. Det som er litt av hovedutfordringen her, er at en så stor andel abonnenter i forsyningsområdet faller ut samtidig, og at det dermed er de samme som må ta regningen. Det er en helt annen situasjon enn om et tilsvarende antall abonnen-

ter hadde falt ut i et område som f.eks. Oslo. Jeg håper statsråden kan bekrefte at en i den gjennomgangen NVE foretar, vil vurdere om det er aspekter ved de distriktsmessige utslagene i et område med så få abonnenter som det her er snakk om, som en må ta hensyn til i en slik gjennomgang.

Så er det en annen problemstilling som jeg ønsker at statsråden går inn i. Det er: Når den kompensasjonen som her ble utbetalt, ble utbetalt til kommunen, var den på samme størrelse – 6 600 kr – som for andre abonnenter, til tross for at kommunen hadde en hel rekke boligenheter og andre enheter bak abonnementet.

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:31:20]: Det er en helt annen problemstilling som er ganske komplisert å gå inn i, og hvor man kan stille spørsmålet: Skal det være en abonnent som får erstatning, eller skal erstatningen gis i forhold til forbruk? Forskriften er helt klar der, det er enhver abonnent som får erstatning.

Representanten har helt rett i at dette på mange måter kan ses på som et spesielt tilfelle. Det er et stort antall abonnenter i ett område som rammes. Det er altså stort sett de samme menneskene, de samme abonnentene, som får erstatning som vil måtte være med og betale dette tilbake i neste omgang. Det viser kanskje at utformingen ikke har blitt helt i tråd med det som var tanken da man laget denne forskriften. Det er også grunnlaget for at jeg vil gjøre en ny vurdering, og så får vi se hva som blir utfallet av det.

Gunnar Kvasheim (V) [11:32:16]: Kan statsråden bekrefte at i den gjennomgangen som nå skal foretas, vil denne hendelsen som strakk seg over flere døgn, og som hadde dramatiske utslag, bli en sentral del av det grunnlaget en skal ha når en vurderer om det kan være behov for justeringer av dagens forskrifter?

Statsråd Odd Roger Enoksen [11:32:40]: Det kan jeg bekrefte – det vil den bli.

S p ø r s m å l 2

Jan Sahl (KrF) [11:33:01]: Jeg har følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«I den senere tid har det vært en god del offentlig oppmerksomhet omkring Telenors beslutning om å fusjonere Opplysningen 1881 med selskapet Carrot Communications, og omkring Hydros varslede salg eller børsnotering av Hydro Polymers. Regjeringen har i eierskapsmeldingen sagt at denne Regjeringens eierskapspolitikk er langt mer aktiv enn hva statens eierskapspolitikk har vært tidligere.

Hvilken praktisk konsekvens har denne langt mer aktive eierskapspolitikken, ifølge Regjeringen, fått i disse to konkrete sakene?»

Statsråd Dag Terje Andersen [11:33:39]: Regjeringen har en aktiv næringspolitikk og eierskapspolitikk som er konkretisert i eierskapsmeldingen. Regjeringen har

konkretisert målene for eierskapet, delt inn selskapene i fire kategorier og innført ny lederlønnspolitik. Vårens generalforsamlinger viser at lederlønnspolitikken har hatt betydelig effekt. Det er en rekke andre eksempler på et aktivt eierskap: Regjeringen har børsnotert Cermaq, kjøpt aksjer i Nammo, medvirket til industrielle løsninger for BaneTele og StatoilHydro, og i revidert nasjonalbudsjett foreslått ny kapital til Store Norske Spitsbergen Kulkompani.

Regjeringen har sagt at statens eierskap skal forvaltes i tråd med den rollefordelingen som aksjelovgivningen trekker opp. Jeg viser til at en samlet næringskomite i sin innstilling uttalte at «i tråd med prinsippa for god eigarstyring vil staten gi sine signal til styra i tråd med aksjelovas avgjerdsreglar». Styret må deretter avveie innspillene de får, og ta den endelige beslutningen.

Jeg konstaterer at det nettopp er det Telenors styre har gjort. For få måneder siden så det ut til at Telenor ville selge Opplysningen 1881. Etter innspill fra Regjeringen er det valgt en løsning hvor Telenor fortsetter som eier i Opplysningen 1881 sammen med andre norske interesser, selv om Telenor selv har bekreftet at de hadde tilbud om å selge til utenlandske kjøpere med god fortjeneste.

Hydro Polymers er en viktig virksomhet i Grenlandsområdet som er sentral i videreforedling av gassråstoffer fra Nordsjøen. Derfor har jeg vært opptatt av at det finnes et eierskap til polymervirksomheten som kan bidra til at den kan bli en sentral aktør i videreutvikling av norsk petrokjemisk industri. Jeg har sagt at dersom det blir valgt en annen løsning enn en børsintroduksjon, må det være fordi det er en bedre industriell løsning.

Når Hydro nå har valgt å selge til INEOS, vil jeg møte den nye eieren for å få informasjon om deres planer for virksomheten i Grenland. Jeg forutsetter at den videre utviklingen av selskapet skjer i nært samarbeid med ansatte og tillitsvalgte lokalt.

Jan Sahl (KrF) [11:35:59]: Jeg takker næringsministeren for svaret. Samtidig må jeg si at for meg virker det som om Regjeringen og næringsministeren fortsatt har betydelige problemer med å forklare hva som er en langt mer aktiv næringspolitikk, og hva det faktisk betyr i praksis, slik at vanlige folk, ikke minst de ansatte i berørte bedrifter, skjønner det. Det er jo betydelig uro knyttet til nettopp de løftene som de mener har vært gitt fra den sittende regjering.

I forbindelse med Hydros salg av Polymers til INEOS uttalte næringsministeren til NTB:

«Statens aktive eierskap utøves ikke i enkeltsaker.»

Videre:

«Rollefordelingen er klar. Regjeringen skal ikke bestemme i enkeltsaker. Det skal styret gjøre.»

Er det det som er den langt mer aktive næringspolitikken? Har de tatt feil som trodde at det var nettopp i enkeltsaker dette skulle utøves?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:37:02]: Uttalelsen om rollefordelingen mellom eier i generalforsamling, bedriftsforsamling og styre og oppgavene der lig-

ger fast. Det blir praktisert helt i tråd med det som vi sa i eierskapsmeldingen, og som fikk enstemmig tilslutning.

Så spør representanten Sahl om den aktive næringspolitikken, og det er langt mer enn eierskapspolitikken. Det er den kraftige forbedringen for skipsfartsnæringen som denne regjeringen har innført i forhold til den forrige regjeringen, og betydningen det har for hele det maritime clusteret. Det er doblingen av innsatsen i reiselivsnæringen som denne regjeringen har gjort i forhold til den forrige. Det er nye tiltak innenfor Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet for å bidra til næringsutvikling i Norge. Det er mange elementer i tillegg til det i den aktive næringspolitikken.

Når det gjelder eierskapspolitikken, som er ett av elementene i den næringspolitikken, er det nye at vi har klare forventninger til hvert enkelt selskaps industrielle utvikling nedfelt i eierskapsmeldingen. Det er helt nytt. Det ble oppfattet som ganske oppsiktsvekkende da det ble lagt fram, og det vil bli fulgt opp gjennom vurdering av styret osv.

Jan Sahl (KrF) [11:38:12]: Statsministeren ble konfrontert med det samme spørsmålet i den spontane spørretimen. Konklusjonen på det, slik som jeg kan trekke den som aktiv tilhører her, er: Vi har i prinsippet aldri sagt det vi sa i valgkampen.

Når de tillitsvalgte både i Opplysningen 1881 og Hydro Polymers er svært skuffet over det de mener er Regjeringens passivitet i disse sakene, mener næringsministeren at de burde skjønt bedre hva en aktiv rødgrønn eierskapspolitikk gikk ut på, slik som statsministeren også antydte i den spontane spørretimen? Eller ser næringsministeren i etterkant at det faktiske innholdet i en slik politikk kanskje er blitt formidlet litt forkjært fra representanter fra regjeringspartiene før valget?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:39:04]: Om jeg får lov til å si det, virker det nesten som om oppfølgings-spørsmålet var skrevet før jeg svarte – for jeg har svart på det spørsmålet.

Når det gjelder Opplysningen 1881 og resultatet i saken om Hydro Polymers, er det to helt forskjellige konklusjoner. I saken om 1881 hadde altså Telenor til hensikt å selge 1881. Vi vet at de hadde et tilbud fra utenlandske kjøpere som var villig til å betale godt, og som ville gitt gode resultater for Telenor rent økonomisk. På grunn av tydelige signaler, bl.a. gjennom eierskapsmeldingen, har de altså istedenfor å selge valgt å kjøpe opp et annet norsk selskap. Da får de en mindre eierandel, men det blir et norsk selskap som har som ambisjon å garantere alle call-sentrene i Norge, garantere de arbeidsplassene som er der i dag, og videreutvikle selskapet. Det er den motsatte konklusjonen av det det lå an til fra Telenor opprinnelig. Da er det slik at det beviser at eierens synspunkter i hvert fall ikke har blitt overkjørt i det tilfellet, noe som er bekreftet av selskapet selv.

S p ø r s m å l 3

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Borghild Tenden til samferdselsministeren, blir teke opp av representanten Inge Hallgeir Solli.

Inge Hallgeir Solli (V) [11:40:22]: «EuroTAP har sikkerhetstestet 51 tunneler i 14 europeiske land. Hagan-tunnelen i Akershus er blant de 7 tunnelene som får karakteren «svært dårlig». Dette er en ettløpstunnel uten fysisk midtdeler. Det er ikke innført restriksjoner på transport av farlig gods.

Mener statsråden at de norske normene for tunnelsikkerhet ivaretar sikkerheten godt nok, og bør det iverksettes strakstiltak for å bedre sikkerheten i Hagan-tunnelen og andre norske tunneler?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:41:00]: EuroTAP, som er eit program for vurdering av tryggleik i tunnelar, vert utført i regi av den internasjonale motororganisasjonen FIA. Organisasjonen har frå 2005 til og med 2007 fått økonomisk støtte frå EU.

Eg er orientert om at det er usemje mellom bl.a. tunnelkomiteen i PIARC, World Road Association, og FIA om dei kriteria som er nytta i undersøkinga. Statens vegvesen er òg usamd i fleire av kriteria, men har likevel valt å leggje forholda til rette for testen.

Statens vegvesen og toppkompetansen på tunnelområdet i Europa meiner at ein må nytte EU sitt tunneldirektiv som grunnlag for testen. EuroTAP går lenger enn direktivet i krav til utstyr og utrustning. Det er heller ikkje, etter norsk meining, skilt nok mellom tunnelar med høg trafikk, som i sentrale delar av Europa, og den trafikken ein har i norske tunnelar utanom byane.

I St.meld. nr. 24 for 2003-2004, Nasjonal transportplan 2006-2015, er det sett av ei ramme på 170 mill. kr pr. år til tryggleiksmessig oppgradering og utskifting av gammalt tunnelutstyr. Det er teke høgd for oppfylling av nye krav som følgje av tunneldirektivet. Det er som Stortinget er kjent med, fleire års innføringstid for dei nye krava i direktivet. Etter kvart som det nye naudnettet for utrykkingsetatane vert bygt ut, noko som er med på å auke tryggleiken, vert det naudsynt med ekstra investeringar i tunnelane.

Midtrekkverk i tunnel har fleire sider. Det hindrar møte-kollisjonar, men kan òg hindre trafikantar i å snu og køyre ut av tunnelen om noko skulle skje, og kan vanskeleggjere redningsinnsatsen frå brann- og ambulansetenesene. Statens vegvesen tilrår difor ikkje midtrekkverk i tunnelar.

Farleg gods i tunnelar eller på omkøyringsveggar forbi bustadhus, skular eller butikkar inngår i ei vurdering som oftast vert diskutert med lokale brannsjefar og politi når ein lagar beredskapsplan for kvar einskild tunnel. Eg kan nemne at det skal innførast nye ADR-reglar, reglar for farleg gods, for alle tunnelane, og det må difor gjerast nye vurderingar for alle norske tunnelar.

Hagan-tunnelen vil om nokre år verte oppgradert i høve til kravet i EU-direktivet om minimum tryggleik i vegtun-

nelar. Statens vegvesen har vore i møte med Nittedal kommune for å orientere om planane for oppgradering.

Raset i Oslofjordtunnelen i romjula 2003 gjekk gjennom kvelven og har fleire likskapstrekk med eit som skjedde i Hanekleivtunnelen, sjølv om omfanget var mindre. Samferdselsdepartementet tok den gongen ikkje på seg noka sentral rolle i arbeidet med granskinga av årsaka til raset, og kravde ikkje sett i gang undersøking eller inspeksjon av dei andre tunnelane i landet eller i nærområdet med liknande geografiske tilhøve.

Etter raset i Hanekleivtunnelen vart det derimot sett ned ei ekstern undersøkingsgruppe, og Vegdirektoratet fekk i oppdrag å inspisere alle vegtunnelar i landet. Regionvegkontora har no rapportert tilbake om status og planar for inspeksjon. Dette er eit omfattande arbeid som er godt i gang. Arbeidet vil gi ei god oversikt over tilstanden og eventuelle behov for utbetringar. Inspeksjonane og resultatet av arbeidet i den eksterne undersøkingsgruppa og dei ulike arbeidsgruppene som er oppretta etter raset i Hanekleivtunnelen, vil bidra til å auke tryggleiken i norske tunnelar.

Inge Hallgeir Solli (V) [11:44:26]: Takk for svaret.

Det er riktig at undersøkelsen stiller strenge krav, og på en del områder strengere krav enn det vi finner i EU-direktivet. Hagantunnelen i Akershus åpnet i 2003, og trafikken der utgjør 13 500 kjøretøy i døgnet. Tunnelen har ett løp, og er bygd etter retningslinjene som var gjeldende i 2003. Ettløpstunnelar gir dårlegere rømningsveier, og konsekvensene ved ulykker vil vere større i en tunnel enn utanfor.

Ifølge Statens vegvesen er de norske kravene til tunnel-sikkerhet hevet, slik at Hagantunnelen ville blitt bygd med to løp i dag. Jeg spør derfor statsråden: Er det aktuelt å tilføre midler til Hagantunnelen slik at det kan opprettes to løp, og at en dermed kan tilfredsstille dagens norske regelverk på dette punktet?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:45:17]: Årsaka til at norske tunnelar kjem dårleg ut av EuroTAP-testen, er i hovudsak at me brukar asfalt på vegbana i våre tunnelar og får minus for det, noko Vegdirektoratet meiner er feil kriterium. PIARC, Verdens vegorganisasjon, som eg òg refererte til, har lagt fram ein rapport som viser at ikkje ved nokon av dei brannane som har vore i tunellane, har asfalten gjort noko vesentleg for å forverre forholda. Ei anna årsak er nødutgangar. I Noreg er det berre tunnelar med to åtskilde røyr som har nødutgangar, med nokre få unntak. Det gir oss òg minus. I tillegg handlar det om dårleg belysning.

Hagantunnelen er på lista over tunnelar som skal oppgraderast i tråd med EU sitt tunneldirektiv. Det ligg ikkje føre planar pr. i dag om å tilføre midlar til toløpstunnel.

Inge Hallgeir Solli (V) [11:46:12]: Det må være mulig å gjennomføre en del strakstiltak for å bedre tunnelsikkerheten på kort sikt.

Det er slik at tunneltverrsnittet i Hagantunnelen er for lite til midtdeler eller midtfelt, men veimyndighetene bør

vurdere sperrelinje og/eller feltdelere i plast. Bedre skilting av nødlommer, traktorforbud og forbud mot å frakte farlig gods i tunnelen er tiltak som bør vurderes. Statsråden var i og for seg inne på noen av disse. Andre tiltak er bedre lys i nødlommene og tettere videoovervåkning enn hver 200–250 meter, slik det er i dag.

Alle riksveitunnelar skal innen ti år oppgraderes etter EU-direktivet. Jeg spør derfor statsråden om det finnes tilgjengelige ressurser til å iverksette strakstiltak i Hagantunnelen, og om det er slik at det er ressurser til å gjennomføre oppgraderingen av tunnelene i Norge i henhold til EU-direktivet i løpet av de kommende ti år.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:47:10]: Det er i gang eit omfattande arbeid med å gjennomgå norske tunnelar og inspisere dei for å sjå kva som trengst av oppgradering. Hagantunnelen er sjølv sagt med i dei planane. Det har vore, som eg refererte til i mitt hovudsvar, møte med Nittedal kommune der ein har informert om planane og om tidsperspektivet for å få utbetra den tunnelen. Så eg har full tillit til at Hagantunnelen til liks med andre tunnelar i Noreg skal oppgraderast til den nye tryggleiksstandarden. Det skal gjerast i tråd med dei tidslinene som er lagde, og, som eg refererte til, er det lagt inn 170 mill. kr årleg til dette arbeidet. Der skal det vere teke høgd for den oppgraderinga som trengst etter EU sitt tunneldirektiv.

S p ø r s m å l 4

Arne Sortevik (FrP) [11:48:09]: «Forskningsorganisasjonen SINTEF har i rapport fra februar 2007 undersøkt miljømessige konsekvenser av bedre veier. Konklusjonene er klare; bedre veier gir mer effektiv transportavvikling og samtidig lavere utslipp av gass og støv. Fra planer og utbygging vet vi at vi i Norge bygger nye veier for lavere trafikk og trafikkvekst enn det vi vet at vi faktisk har.

Hvordan vil statsråden sikre nødvendig kapasitetsøkning på veiene for å oppnå den reduksjon i utslipp av gass og støv som forskerne har påvist da er mulig?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:48:53]: Forskningsrapporten frå SINTEF er interessant lesnad. Han syner m.a. at gassutsleppa er minst når biltrafikken held ein jamn fart rundt 70 km i timen. Dette gjeld særleg gassar som kan vere eit helseproblem i byar og tettstader, men òg CO₂-utsleppa som fører til global oppvarming. Dette er kjend kunnskap, som er innarbeidd i den konsekvensanalysemetodikken Statens vegvesen nyttar i vegplanlegginga, men som har vore lite i fokus hittil.

Det er likevel ikkje slik at utbygging av vegar alltid er bra for miljøet. I byar over ein viss storleik vil auka vegkapasitet ofte føre til endra reisemiddelfordeling, med auka biltrafikk og ingen eller små tidsgevinstar for trafikanter som resultat, og heller ingen miljøgevinst. SINTEF har i sin rapport omtala dette problemet, og skriv at ein strategi i byområda kan vere å sørgje for balanse mellom tilbod og etterspurnad på ein slik måte at det gir god flyt i trafikken. Verkemidla SINTEF peikar på som

alternativ til utvida vegkapasitet i storbyområde, er vegprising, regulering av talet på parkeringsplassar, parkeringsavgifter, kontroll med tilkomsten til vegar med høg trafikk, bompengar, drivstoffavgifter og intelligente transportsystem.

Ved planlegging av nye vegar vert det lagt stor vekt på å oppnå god flyt i trafikken. Etter forskrift om anlegg av offentleg veg skal nye vegar dimensjonerast etter prognosar for trafikken 20 år etter opning av vegen.

Ut frå det eg no har sagt, er ikkje konklusjonane i SINTEF-rapporten så klåre og enkle at auka vegkapasitet overalt gir reduksjon i luftforureining, slik representanten legg til grunn i spørsmålet sitt. Rapporten er relativt ein tydig i si underbygging av gode miljøkonsekvensar av utbetring av smale og svingete vegar i distrikta, men altså ikkje i storbyområda. Dette er forskning som òg vert understøtta av tilsvarande resultat internasjonalt. Vi må difor ha ulike strategiar for byområda og landet elles. Transport- og miljøutfordringane må løysast i eit samspel mellom ulike verkemiddel, gjennom prioriteringane som vert gjorde i Nasjonal transportplan, og gjennom dei årlege budsjetta.

Arne Sortevik (FrP) [11:51:08]: Takk for svaret.

Det pågår jo for tiden både en klimadebatt og en miljødebatt, og det er viktig at vi så å si parer bein og armer slik at ting gjeres i god sammenheng. I den forbindelse er denne rapporten viktig, for den peker på sider ved veitrafikken som kanskje har vært skjøvet unna og fortiet, men som påviselig er til stede, nemlig at bedre kapasitet gir bedre flyt og mindre utslipp.

Det er også slik at Regjeringen har lagt frem St.meld. nr. 26 om Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand. Der vises det bl.a. til klima- og energihandlingsplanen for Oslo, Akershus og Buskerud, og ett av tiltakene som listes opp, er mindre kapasitetsøkning på veinettet.

Det er slik at for landet som helhet er det også viktig at det er god kapasitet på det sentrale stamveinettet, også i og rundt byene. Er mindre kapasitetsøkning på stamveinettet også Regjeringens politikk i forhold til de store utfordringene på veisektoren?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:52:12]: Heilt frå eg overtok stolen i Samferdselsdepartementet har eg vore tydeleg på at me treng ein todelt transportpolitikk. Eg har òg sagt det her i Stortinget ved fleire høve. I og omkring dei store byane må vi satse på ein heilt annan og sterkare måte på auka kollektivtilbod, og me må bruke meir vegmidlar i dei delane av landet der kollektivtransport aldri vil verte eit fullgodt alternativ, sjølv med nokre forsøkskroner til smarte løysingar i distrikta.

SINTEF-rapporten er klinkande klar på korleis auka kapasitet på dei mest trafikkerte vegeneta verkar, og det verkar på ein heilt annan måte enn det gjer på dei mellomtrafikkerte vegane, som E6 i Gudbrandsdalen og E6 vidare nordover og E39 – eg kunne ramse opp mange av dei mellomtrafikkerte vegane – og dei mindre vegane i distrikta. Her må ein altså differensiere. Men Regjeringa

kjem ikkje til å stoppe kapasitetsbetring rundt byane. Me har trafikk som både skal til og gjennom dei store byane. Me må syte for ein balanse, som det står i SINTEF-rapporten, i trafikken i desse områda.

Arne Sortevik (FrP) [11:53:21]: Differensiering bør og skal henge sammen med et samlet syn, og et koordinert syn. Da kommer vi altså tilbake til at det faktisk er viktig for verdiskaping i landet totalt, også i distriktene, at vi har et velfungerende veinett i sentrale strøk.

Næringslivet vet at veier er viktig for verdiskaping. Laste- og varebiltransport er den viktigste transportformen. Næringslivet sier selv at stamveinettets betydning for konkurransevnen vil øke i årene som kommer. Effektive veier er sikre veier, med færre drepte og færre skadet. Effektive veier er også mer miljøvennlige veier med mindre utslipp. Bør ikke dette få konsekvenser for dimensjonering av stamveinettet også rundt de store byene, slik at vi får et velfungerende stamveinett i alle deler av landet?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:54:17]: Regjeringa er i gang med å setje i verk Nasjonal transportplan, og i motsetnad til den førre regjeringa, som vart støtta av Framstegspartiet, er me i alle fall i 2007 på ramma for vegløyvingar. Ein svært stor del av dei løyvingane går nettopp til å byggje ut kapasitet inn til ikkje minst Oslo-regionen. Det handlar om E18, E6 – og det går sørover, nordover, vest og aust.

Eg er heilt einig med representanten i at me òg skal ha gode samband rundt og inn til dei store byane, men det har ikkje einseitig å gjere med vegbygging. Ein kan berre reise til dei store millionbyane rundt om i verda for å sjå kva ei utviding frå fire til seks og åtte felt fører til. Det fører til ein enorm auke i biltrafikken. Me må altså ha fleire tankar i hovudet samtidig. I og omkring dei store byane må me i tillegg til å ha eit velfungerande vegnett òg satse mykje sterkare på kollektivtransport.

S p ø r s m å l 5

Per Roar Bredvold (FrP) [11:55:37]: Jeg ønsker å stille samferdselsministeren følgende spørsmål:

«Riksvei 3 i Hedmark har gjennom mange år vært preget av mange ulykker, også med døden til følge. Tiltak som nå er varslet for å redusere dette, er blant annet lavere fartsgrenser. Dette vil sikkert hjelpe noe, men veiens tilstand har også stor innvirkning på det høye ulykkestallet.

Vil statsråden bidra til at økte midler blir tilført denne viktige samferdselsåren?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:56:03]: Ulukkesituasjonen på riksvegnettet og for rv. 3 var relativt stabil og nedovergåande i perioden frå 1997 til 2005. I 2006 var det likevel ni drepne og fjorten hardt skadde personar på rv. 3 i Hedmark. Dette er urovekkjande. Eg er, som representanten Bredvold, oppteken av trafikktryggleik og vil arbeide vidare med trafikktryggleiken på norske vegar

(Statsråd Navarsete)

både på kort og på lang sikt. På kort sikt må m.a. reduserte fartsgrenser vurderast. På lengre sikt er behovet for infrastruktureiltak sentralt.

Regjeringa kjenner verdien som rv. 3 har for godstransporten frå Midt-Noreg til dei sentrale delane av Austlandet. Den tunge langdistansetraffikken har auka dei seinare åra, og rv. 3 har vorte viktigare som tungtransportrute. Trafikk til Kongsvingerområdet og Sør-Sverige nyttar rv. 3 i kombinasjon med rv. 20 og rv. 2. Regjeringa registrerer eit aukande krav om å utbetre rv. 3. Eg legg likevel vekt på vedtaket i fylkestinget i Hedmark 17. januar i år om at «lottorekkja» framleis skal leggjast til grunn for Hedmark fylkes prioriteringar inn mot NTP for perioden 2010–2019. Hedmark gjorde òg vedtak om at breidutvidingsprosjektet skulle vidareførast. Det siste har Regjeringa forsøkt å følgje opp, m.a. ved at Regjeringa i statsbudsjettet for 2007 har opna for å vurdere om det er mogleg å gå vidare med breidutvidingsprosjektet på rv. 3, om det blir innsparingar på dei prioriterte stamvegstrekningsane i fylket. Det er likevel verdt å merke seg at Hedmark fylkesting ikkje har prioritert tiltak på denne vegstrekningsane i planperioden 2006–2009.

Eg vil kome tiltak til vurderingar av tiltak på rv. 3 i samband med stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2010–2019, også ut frå trafikktryggleik. Det er ei transportpolitisk målsetjing å vurdere samanhengen mellom investeringar på ulike riksvegar i transportkorridorane. Prioriteringar på rv. 3 vil derfor verte sette i samheng med prioriteringane på E6 mellom Oslo og Trondheim. Transportetatane vil leggje fram sitt planforslag til Nasjonal transportplan 2010–2019 rund årsskiftet 2007/2008, og Regjeringa vil leggje fram stortingsmeldinga rundt årsskiftet 2008/2009.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:58:20]: Jeg takker statsråden for svaret, som mye gjaldt framtida. Det ligner lite på det jeg hørte i valgkampen for to år tilbake da Senterpartiets nåværende stortingsrepresentant reiste rundt i fylket og lovet minimum 100 mill. kr pr. år i økning på rv. 3 – 100 mill. kr pr. år. Hittil har det gått to år, så det er i hvert fall en manko på 200 mill. kr i forhold til valgkamploftet.

I en ulykkesanalyse som kom her om dagen, som jeg håper statsråden har eller i hvert fall får tilgang til, og leser, står det følgende:

«Ulykkesutviklingen langs Rv 3 er bekymringsfull. Andel ulykker med drepte og hardt skadde er stor.»

Hvis man blir litt videre, står det:

«Ulykkesregistreringene for 10-årsperioden 1997–2006 viser at 43 personer ble drept, 85 hardt skadd og 895 lettere skadd i 599 vegtrafikkulykker.»

Dette viser at det er en farlig veg å kjøre på, og det er en vegstrekning som sårt trenger midler.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:59:26]: Det er vel ikkje så mykje å kommentere til det, anna enn at det som er referert frå den rapporten, er rett, og at eg har rapporten, og eg har òg lese i han.

Vi må sjå dei ulike korridorane i samheng. Ut frå oppslaget i Hamar Arbeiderblad ser eg at på E6 er det fire gonger så mykje tungtrafikk som det er på rv. 3. Eg går ut frå at det er ein av grunnane til at Hedmark fylkesting, saman med Oppland, har prioritert slik som dei gjer, og av dei to parallelle vegane i denne transportkorridoren har valt å fokusere på E6.

Me kjem tilbake til våre prioriteringar i NTP. Eg må òg få minne representanten Bredvold om at det har vore gitt mange løfte i valkampen frå ulike parti. Eg trur Framstegspartiet òg var ute og lova forskjellig som dei ikkje innfrir, ikkje fordi dei ikkje er i regjering, men fordi dei heller ikkje inngår kompromiss med regjeringspartia i viktige saker. Det er òg ein måte å få gjennomslag på i staden for stadig berre å drive rein opposisjonspolitik, der det viktigaste vert å fremje egne forslag.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:00:34]: Jeg takker statsråden for den.

Når det gjelder rv. 3, har den en årsmiddelt trafikk på 14 000 kjøretøyer og nedover. Samtidig vet man at 30 pst. av dette er lange kjøretøyer, altså store lastebiler. Det er en grunn til at store lastebiler kjører rv. 3 i stedet for andre veger.

I en artikkel i Hamar Arbeiderblad tirsdag den 15. mai, som jeg også oppfordrer statsråden til å lese, står det bl.a.:

«Ulykkene på riksveg 3 de ti siste årene har påført samfunnet 2,6 milliarder kroner i utgifter. Det er realøkonomiske kostnader og velferdstap. I tillegg kommer ulykker med bare materielle skader.»

Én ting er de menneskelige skadene, i tillegg er det de materielle. Det burde være god økonomi å utbedre en veg, slik at de materielle skadene også ble redusert. (Presidenten klubber.) Jeg snakker da om 2,6 milliarder kr. Man får bygd mye veg for 2,6 milliarder kr: 3 800 meter pr. ... (Presidenten klubber igjen.)

Presidenten: Presidenten vil minne om taletida.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:01:45]: Representanten Bredvold har eit særdeles godt poeng når han seier at me gjennom å førebyggje trafikkulukker kan spare både den enkelte og samfunnet for store kostnader. Det er eg òg oppteken av. Me ser nøye på dei ulukkesbelasta vegane som me har rundt om i landet. Det er ein viktig bit når me prioriterer kva for vegar som skal byggjast vidare ut.

Så er det slik at det dessverre er mange ulukkesstrekingar. Rv. 3 vert av oss vurdert som både å vere ein viktig veg og ein veg der me må fortsetje med breidutvidingsprosjektet. Det gav me tydeleg uttrykk for i budsjettet for 2007, med dei føringane som er lagde frå Regjeringa si side der.

Eg har ikkje så mykje meir å tilføye, anna enn at rv. 3 skal me fokusere på òg i det vidare arbeidet framover.

S p ø r s m å l 6

Presidenten: Dette spørsmålet, frå representanten Inge Lønning til arbeids- og inkluderingsministeren, er overført til helse- og omsorgsministeren som rette vedkommande.

Inge Lønning (H) [12:03:00]: Jeg har dette spørsmålet til rette vedkommende:

«I Budsjett-innst. S. nr. 6 (2006-2007) besluttet Stortinget å bevilge 604 mill. kr til helse- og rehabiliterings tiltak for sykemeldte. 374 mill. kr er overført til de regionale helseforetakene. Nasjonalt kompetansesenter for arbeidsrettet rehabilitering i Rauland har etablert et nettverk av virksomheter innenfor dette området, som pr. uke 15 d.å. hadde 125 ledige senger pga. begrensede avtaler med RHF-ene.

Kan statsråden redegjøre for hvordan RHF-ene forvalter de tildelte midlene?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:03:44]: Som representanten Lønning kjenner til, har sjukehusene i to omganger fått tilført ekstra midler for inneværende år, først i januar i år, og så er ytterligere 374 mill. kr stilt til disposisjon for de regionale helseforetakene til det representanten Lønning her tar opp.

Formålet med ordninga er å få sjukmeldte raskere tilbake i arbeid, slik at sjukefraværet kan reduseres. Det er et krav at de pasienter som omfattes av ordninga, med stor sannsynlighet vil komme raskere tilbake i arbeid som en direkte følge av den behandlinga de får.

Spesialisthelsetjenesten forutsettes å kunne tilby vurdering og behandling innenfor hele spekteret av tjenester. Det er innholdet i tjenesten og ikke eierskapet til tjenesten som skal være avgjørende for hvem som skal produsere tjenesten. Det betyr at både offentlige og private aktører er aktuelle som tjenesteprodusenter, og de regionale helseforetakene skal vurdere hva som gir best effekt med tanke på å få sjukmeldte raskest mulig tilbake i arbeid. Jeg vil også her understreke spesielt at den kompetansen som de ulike institusjoner innenfor bl.a. arbeidsrettet rehabilitering har, utgjør en veldig viktig kompetanse, som også Regjeringa ønsker å utnytte til det vi her snakker om.

Det ble i tillegg til dette satt av ytterligere 65 mill. kr til de regionale helseforetakene som skal brukes til såkalt gråsoneproblematikk. Det gjelder dem som er i grenseland mellom arbeidsrettet rehabilitering og helserettet rehabilitering, dvs. målgrupper der det er viktig at flere etater samarbeider godt for å lykkes.

Ved kjøp av tjenester fra private aktører skal regelverket for offentlige anskaffelser selvfølgelig følges. Regionale helseforetak kan benytte midler til å utnytte ledig kapasitet eller til å styrke kapasiteten i egne sjukehus.

Foreløpige tall fra Sosial- og helsedirektoratet viser at opptil 89 pst. av pasientene som henvises til enkelte sjukehus, er nye pasienter, dvs. pasienter som ikke har vært henvist til spesialisthelsetjenesten tidligere. En kartlegging ved de regionale helseforetakene viser at tverrfaglige og tverrspesialiserte poliklinikker ofte vil være mest hen-

siktsmessig for å ivareta rehabiliteringspasientenes behov. De regionale helseforetakene arbeider med prosjekter som skal tilby helsetjenester til personer med sammensatte og kroniske sjukdommer.

Det forutsettes at de regionale helseforetakene rapporterer til departementet om hvordan disse midlene benyttes. Vi kommer til å følge det veldig nøye. Sosial- og helsedirektoratet har ansvaret for å følge med på at ordninga utvikler seg i tråd med det som er formålet, og for å melde fra dersom det er behov for supplerende eller korrigerende tiltak av styringsmessig eller annen karakter.

Ved fordeling av midlene for 2007 ble det lagt vekt på å komme raskt i gang med ordninga. En relativt stor andel av midlene for 2007 ble derfor fordelt til de regionale helseforetakene, som allerede er i gang med behandling av sjukmeldte som inngår i ordninga. Arbeids- og velferds-etaten trenger noe lengre tid på å starte opp. Ordninga med helse- og rehabiliteringstjenester for sjukmeldte skal evalueres, og resultatene skal brukes for å bedre ordninga underveis.

Jeg er kjent med at det er etablert et nettverk av såkalte ARR-institusjoner – arbeidsrettet rehabilitering. De fleste av disse institusjonene har tilbud om opptrening og rehabilitering til ulike målgrupper, bl.a. mennesker som har arbeid som mål for rehabilitering. Ved enkelte ARR-institusjoner og ved noen andre institusjoner er ikke plassene benyttet fullt ut, slik representanten også peker på. Antall ansatte i institusjonene er tilpasset det antall plasser som det er inngått avtale om. Dersom institusjonene ønsker å tilby nye plasser, eller utnytte plasser som de ikke har avtale om, er det ofte nødvendig å øke den faglige bemanningen.

Når det gjelder de såkalte gråsonemidlene, altså 65 mill. kr, rapporterer de regionale helseforetakene at de vil samarbeide med de private tilbyderne, og herunder ligger jo nettopp en del av de ARR-institusjonene som jeg oppfatter at representanten Lønning også er opptatt av. Med andre ord, det kommer med meget stor sannsynlighet til å bli tatt i bruk flere plasser i løpet av dette året, også innenfor de institusjoner som her er omtalt.

Når det gjelder Rauland spesielt, har jeg fått opplyst fra Helse Sør at Attføringscenteret i Rauland kan søke om å få omdisponere de midler de har fått. De har jo fått en særskilt pott stilt til disposisjon av Stortinget som kan brukes til pasientbehandling. Det betyr at det kan bli flere plasser og mer behandling også ved senteret på Rauland.

Inge Lønning (H) [12:08:51]: Jeg takker statsråden for svaret. Jeg la merke til at statsråden flere ganger i sitt svar la vekt på at hensikten med disse 604 mill. kr er at man skal få til en *rask* behandling, som raskt skal bringe folk tilbake i arbeid.

Nå sendte statsråden sammen med sin kollega, arbeids- og inkluderingsministeren, ut en pressemelding i slutten av april som meddelte som en gledelig nyhet at den første pasienten – én pasient – hadde blitt behandlet ved hjelp av disse midlene etter fire måneder. Det kan vel ikke karakteriseres som spesielt raskt.

Mener ikke statsråden også at alt skulle tilsi at hvis hensikten er å handle raskt for å hjelpe folk, ville det ha vært en bedre prioritering å anvende den ledige kapasiteten som faktisk står der?

Statsråd Sylvia Brustad [12:09:54]: Nå er det faktisk slik, til tross for at representanten Lønning utlegger det som om det fortsatt bare skulle være én som har vært under denne ordninga, at det ikke er riktig. Det er riktig at den første pasienten ble behandlet da, og representanten Lønning, som har vært lenge med i politikken, vet at for å få så store og omfattende saker som dette til å bli vellykket, kreves det også at man er forberedt på det for å få det til i praksis. Nå er det langt flere som er inne i dette. Det er vi veldig glad for, og vi tror at dette skal gå langt raskere i tida framover.

Så vil jeg bare opplyse om at i 2007, altså for inneværende år, vil det bli brukt over 1,1 milliarder kr til kjøp av plasser ved private opptreningsinstitusjoner. Til tross for at Høyre i mange omganger prøver å framstille det som om det er kutt i rehabiliteringstilbudet, så er det altså det motsatte som er tilfellet. Det er en økning på over 14 pst. fra 2005. Samtidig har rehabiliteringstilbudet også ved våre sjukehus økt kraftig i tråd med hva Regjeringa har bestilt.

Inge Lønning (H) [12:11:01]: Jeg konstaterte at det ikke kan kalles spesielt raskt når det gjelder en ekstraordinær bevilgning som man har kjent til lå der i ett år, at man bruker fire hele måneder av kalenderåret for å komme så langt at noen av disse kronene i det hele tatt brukes.

Men det viktige spørsmålet er jo følgende: Gjelder den generelle retningslinje som er nedskrevet i Soria Moria-erklæringen, nemlig at man ber de regionale helseforetakene om å bruke minst mulig og trappe ned bruken av private institusjoner, også for disse ekstraordinære midlene? Det er jo et faktum at når det gjelder anvendelsen av private opptreningsinstitusjoner, viser den offisielle statistikken for 2006, som er den siste vi har, en nedgang på 16 pst. Det er et ganske betydelig tall. Det er også et faktum at stadig flere av disse institusjonene rundt omkring i landet er i ferd med å måtte gi opp på grunn av sulteføring.

Statsråd Sylvia Brustad [12:12:09]: Jeg registrerer at representanten Lønning igjen bruker denne anledningen til å prøve å skape et bilde som faktisk ikke stemmer med virkeligheten.

For det første vet representanten Lønning veldig godt, og jeg understreket det også i mitt svar i dag, at når det gjelder raskere tilbake til arbeid-ordninga, har vi sagt at det er ikke hvem som eier tjenesten som er viktig, men det er innholdet som er viktig. Det betyr at man kan bruke både offentlige og private tilbydere. Det betyr også at vi kan og vil anvende flere av plassene ved private opptreningsinstitusjoner. Og det er ikke riktig, som representanten Lønning påstår, at når det gjelder penger, har det vært en nedgang i bruken av private opptreningsinstitusjoner. Det har fra 2005 til 2007 vært en økning på 14,2 pst. Så skal vi øke dette ytterligere. Og jeg er helt sikker på at re-

presentanten Lønning og andre vil se at mange av de institusjoner som også driver med arbeidsrettet rehabilitering, kommer til å dra nytte av det i form av at flere vil få behandling der i det året vi nå er inne i.

S p ø r s m å l 7

Kari Lise Holmberg (H) [12:13:32]: Jeg skal få stille arbeids- og inkluderingsministeren følgende spørsmål: «I Dagbladet 14. mai uttales det at det i dag kun er menighetsstyrene som legger rammene rundt de religiøse lederne. I statsbudsjettet for 2005 uttalte imidlertid daværende stortingsflertall at det var behov for å styrke opplæringen i samfunnskunnskap for religiøse ledere, og at opplæringen skulle avsluttes med eksamen. Fra 1. september 2005 fikk imamene plikt til å gjennomføre 250 timer i norsk og 50 timer i samfunnskunnskap.

På hvilken måte følger Regjeringen opp stortingsvedtakene om opplæring for religiøse ledere?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:14:14]: La meg starte med å si at det stemmer, det som spøreren sier om at fra 1. september 2005 fikk alle innvandrere med oppholds- eller arbeidstillatelse, som danner grunnlaget for bosettingstillatelse, rett og plikt til å delta i 300 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Dette omfatter også dem som har fått en arbeidstillatelse på grunnlag av et arbeidsforhold som religiøs leder. Utfordringen er da først og fremst knyttet til at noen kom før den tiden og da ikke er omfattet av dette. Men utgangspunktet for spørsmålet er viktig i forhold til rett og plikt til å delta i 300 timer opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Med støtte fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet utvikles og gjennomføres i perioden 2006–2008 – et prosjekt som altså har startet, og som skal gå videre – et pilotprosjekt ved Universitetet i Oslo med et modulbasert opplæringsprogram for religiøse ledere.

Den overordnede målsettingen er at opplæringen bl.a. skal bidra til å hindre at religiøse ledere med innvandrerbakgrunn gir råd eller informasjon som er i strid med grunnleggende verdier i samfunnet og i norsk lovgivning. Opplæringen skal derfor gi kunnskap om norske samfunnsforhold og skape forståelse for de grunnleggende verdiene det norske samfunnet bygger på. Det skal videre gi innsikt i og skape refleksjoner om hva religiøs og moralsk rådgivning innebærer i et pluralistisk samfunn.

Denne særlige opplæringen rettet mot religiøse ledere må i sitt innhold og i sin form gjøre det mulig for deltakerne å erverve kunnskap og innsikt i samsvar med de tre hovedpunktene i målsettingen. Ut fra dette er det til pilotprosjektet ved Universitetet i Oslo utarbeidet tre moduler som opplæringen vil bestå av, og det legges opp til 20 timer undervisning i hver modul. Det legges opp til at en av modulene baserer seg på dialog på tvers av ulike religioner.

Spørsmålet om hvorvidt særskilt opplæring i samfunnskunnskap for religiøse ledere skal gjøres obligatorisk, er under utredning i Arbeids- og inkluderingsdepartementet, men vi ønsker å konkludere på det spørsmålet

først etter at vi har fått noen erfaringer knyttet til det nye tilbudet, som altså er under utarbeidelse av Universitetet i Oslo.

Kari Lise Holmberg (H) [12:16:50]: Jeg takker for svaret, men står noe undrende tilbake.

Det er bra at det er iverksatt et pilotprosjekt som skal gå fra 2006 til 2008, men mitt spørsmål er om det er tilstrekkelig, ut fra det forhold at det forrige stortingsflertallet, på tvers av alle partier, fokuserte sterkt på denne saken og mente at den var svært viktig, og at dette skulle være obligatorisk.

Mitt spørsmål til statsråden blir: Er det den nåværende regjering har gjort i løpet av de siste to årene, tilstrekkelig til å ivareta det stortingsflertallet vedtok og mente i forrige periode? Og: I hvilken grad er det pilotprosjektet som nå er igangsatt, tilstrekkelig til å dekke det behovet som er ute i samfunnet?

P e r O v e W i d t h hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:17:54]: Jeg velger i hvert fall å ha et åpent sinn i forhold til dette. Det er vanskelig å svare eksakt på spørsmålene før vi har noen erfaringer med det nye opplegget. Men jeg synes at innholdet i dette opplegget fra Universitetet i Oslo virker spennende. Det å gi kunnskap om norske samfunnsforhold, skape forståelse for de grunnleggende verdiene som det norske samfunnet bygger på, og gi innsikt i og skape refleksjon om hva religiøs og moralsk rådgivning innebærer i et pluralistisk samfunn, synes jeg virker som en klok tilnærming til disse utfordringene.

Jeg opplever at religiøse ledere, f.eks. imamene, er positive til det som Universitetet i Oslo holder på å utarbeide, og er aktive i forhold til å kunne delta i det. Så må vi høste erfaringer før vi kan konkludere om dette er godt nok, eller om det trengs noe mer.

Kari Lise Holmberg (H) [12:18:57]: Statsråden understreket imamenes viktige rolle. Jeg kan ikke få sagt meg nok enig i det. Jeg tror at imamene har en viktigere rolle i menighetene enn det vi kanskje tenker over til daglig. Derfor er det svært viktig at imamene raskt får en god språkopplæring, en god samfunnskunnskap og ikke minst samfunnsforståelse. Da er vi inne på vårt samfunn og de norske verdiene. Vi vet – og det berører en del imamer – at det i visse kulturer er ukulturer som omskjæring og tvangsekteskap, som er forbudt etter norsk lov, og som det er viktig at vi kommer i dialog med imamene om for å få en slutt på. Da blir mitt siste spørsmål til statsråden: I hvilken grad har statsråden tatt initiativ overfor imamene i disse sakene?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [12:19:52]: Jeg har som første statsråd tatt initiativ til å opprette et dialogforum mellom meg og imamene i Norge. Jeg har allerede gjennomført to møter i dette dialogforumet og skal ha et tredje møte før sommeren. Vi har etablert et fast forum for

et samarbeid mellom meg, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og imamene som er i Norge. På det området har vi tatt veldig tydelige og klare initiativ. Jeg er enig i at det er viktig å ha en god og nær dialog med denne type religiøse ledere.

S p ø r s m å l 8

André Oktay Dahl (H) [12:20:55]: Med forbehold om en mulig vellykket politiaksjon har jeg den glede å stille følgende spørsmål, som statsråden kanskje kan oppfatte som en gavepakke:

«Statsråden og representanter for regjeringspartiene har ved en rekke anledninger trukket frem det etablerte «Gjengprosjektet» i Oslo, Romerike, Follo og Asker og Bærum politidistrikt som et godt og vellykket prosjekt. Flere som arbeider i felten, uttrykker imidlertid at innsatsen har bidratt til at representanter for f.eks. A- og B-gjengen nå samarbeider, og at det ikke i nevneverdig grad virker forebyggende i forhold til nyrekruttering.

Kan statsråden mer konkret redegjøre for effektene av dette gjengprosjektet?»

Statsråd Knut Storberget [12:21:34]: Jeg takker for spørsmålet. Bare for å replisere: Alle spørsmål til Regjeringa vedrørende justispolitikken oppfattes som gavepakker, fordi vi her har klare og tydelige prioriteringer og også klar og tydelig satsing.

Det hersker etter min vurdering ingen tvil om at de kriminelle gjengene i Oslo er involvert i svært alvorlig kriminalitet, noe som også er en utfordring for politiets kriminalitetsbekjempelse, og som påvirker borgernes opplevde og faktiske trygghet. Politiet har derfor gjennom flere år aktivt søkt å forebygge og bekjempe gjengkriminaliteten i Oslo. Sentralt i arbeidet med gjengene er en bred kartlegging av de aktuelle gjengmiljøene, deres sammensetning og hvordan de virker. Likeledes er det nødvendig å videreutvikle det tverrettlige samarbeidet mellom sosialetat, barnevern, skatte- og avgiftsmyndigheter, fengselsvesen osv.

Gjengenes kompleksitet og mangfoldige kriminelle aktiviteter er imidlertid en ressurskrevende utfordring på flere måter. Den form for kriminalitet som vi har sett i forbindelse med gjengmiljøene, krever både stor innsats og oppmerksomhet fra alle ansvarlige myndigheter.

Gjengprosjektet i hovedstadsområdet, som er et veldig viktig prosjekt for Regjeringa, ble etablert etter skyteepisoden på Aker Brygge i Oslo. Prosjektet ledes av Oslo politidistrikt, men det er grunnlag for å peke på at det er deltakelse fra Asker og Bærum, Romerike og Follo politidistrikter samt KRIPOS og Økokrim. Målet er en samordning av en felles innsats i bekjempelsen av gjengkriminalitet i og rundt Oslo. Totalt har ca. 127 personer jobbet med prosjektet på heltid – pr. januar nå i år. Politidirektoratet bevilget ekstra i 2006 6 mill. kr til prosjektet – en bevilgning som er videreført i år – i tillegg til alle de ressursene man i utgangspunktet bruker på prosjektet. Politidirektoratet har derfor en sentral rolle i samordningen av prosjektet.

I dette arbeidet har man lagt til grunn at politiet skal ha en synlig og direkte respons på uønsket atferd og kriminalitet. Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at politiet gjennom etableringen av gjengprosjektet ytterligere har bedret sin kunnskap om og oversikt over de kriminelle gjengene. Man har fått bedre faktagrunnlag. Som en følge av iverksettelsen av prosjektet er det utarbeidet konkrete strategiske og praktiske mål, basert på den kunnskap man vinner. Jeg er informert om at det er politiets klare inntrykk – og mener også å erfare det sjøl – at den kriminelle aktiviteten i gjengene etter at prosjektet ble satt i gang, er redusert, i forhold til antall episoder og «incidenter» hvor vi ser at gjenger har vært involvert og det er synlig ute i samfunnet. Jeg mener at dette virker inn på kriminalitetsbildet generelt fordi gjengene er sterkt involvert i mange typer kriminelle forhold, og at det har betydning med hensyn til bl.a. innsatsen mot gjengangere, men også i forhold til øvrig alvorlig kriminalitet.

En sentral strategi for politiet er å hindre nyrekruttering til gjengmiljøene. Fra Oslo politidistrikt er det overfor Politidirektoratet blitt gitt uttrykk for at det nå synes å være mindre attraktivt, samtidig som det er forbundet med større risiko, å være tilknyttet de kriminelle gjengene. Potensialet for nyrekruttering synes svekket som en følge av den intensiverte innsatsen som har pågått over tid. Det rekrutteres ikke like mange personer til de etablerte gjengene som før. Vi kjenner ikke til at innsatsen mot gjengmiljøene fører til endrede eller utvidede samarbeidsmønstre innenfor gjengmiljøene.

De målrettede aksjonene som nylig er gjennomført både i Oslo og i Brasil, er en del av den forsterkede innsatsen mot gjengmiljøene og den kriminaliteten de utøver. Etter min oppfatning må innsatsen så langt kunne karakteriseres som vellykket, men jeg må ta forbehold om at det ikke har falt dom i sakene ennå, og vi må avvente både resultatet av dommene og spørsmålet om man klarer å få inndratt pengene. Det er et viktig mål at kriminalitet ikke skal lønne seg. Jeg sa i Stortinget tidlig etter at vi tiltrådte, at vi vil satse på å inndra mer penger, beslaglegge penger, som er pulsåren i mye av denne typen kriminalitet. Derfor er jeg glad for at politiet nå nettopp fokuserer sterkt på å inndra utbyttet, enten det er i form av kontanter eller leiligheter eller hva det måtte være. Jeg tror dette vil ha stor betydning for rekrutteringen til gjengene framover.

Det er selvfølgelig for tidlig å trekke endelige konklusjoner om den mer langsiktige effekten av dette arbeidet, men jeg legger ikke skjul på at vi i Regjeringa er svært stolte av den jobben som politiet nå gjør. Vi mener at politiet absolutt er på rett vei, og at dette er et godt svar på den politikk som Regjeringa legger opp til for å skape et tryggere samfunn.

André Oktay Dahl (H) [12:26:28]: Jeg takker for svaret.

I går ble det i diverse medier nærmest harselerende sagt at gjenger var noe man måtte regne med, at man aldri kunne regne med å oppnå det perfekte samfunn. Jeg er i hvert fall glad for at statsråden, i likhet med Høyre, ikke inntar den holdningen, som i realiteten er en bagatellise-

ring av rekruttering til grov kriminalitet, og kanskje organisert kriminalitet senere. Den viktigste utfordringen er, som også statsråden er inne på, å sørge for å hindre nyrekruttering til gjenger, som gjerne foregår sånn at man begynner i det små i utkanten av Oslo og Akershus og beveger seg gradvis innover mot sentrum og oppover i kriminalitetshierarkiet.

Hvilke grep vil statsråden ta for å sikre at gjengprosjektet i ytterligere og sterkere grad fokuserer på å bli miljørettet – tidligere – slik at man til syvende og sist ikke får muligheten til å kjøpe luksusleiligheter i Brasil? Jeg vil si at jo tidligere man får tatt noen, desto bedre. Man har fått tatt noen nå, og det virker kanskje skremmende for dem som har kommet seg høyt opp i hierarkiet. Men poenget må jo være å hindre dem som allerede er på gli inn, at man investerer for fremtiden og for ti år framover, slik at man ikke får tilbake denne typen problematikk, der det ser ut til at man har tatt en del nå.

Statsråd Knut Storberget [12:27:34]: En av grunnene til at Regjeringa ønsket å sette i gang dette prosjektet – hvor vi har et godt samarbeid mellom spesialenheten i politiet og disse politidistriktene som er involvert – var at vi skulle fokusere på straff, men også inndragning. Det er klart at det rammer dem som har kommet høyt opp i hierarkiet, men straffens og inndragningens funksjon er i veldig høy grad allmennpreventiv, i den forstand at det virker forebyggende i forhold til hvor forlokkende det er å være med i disse miljøene. Når man ser at de som kjører rundt med flotte biler mens de går på sosialtrygd, og at de som investerer store penger i utlandet, faktisk blir etterforsket og irettført, og man mister disse midlene, så vil det være mindre attraktivt å bli med i slike miljøer. Jeg mener at det er en av bærebjelkene når det gjelder å forhindre nyrekruttering. Og så er det helt avgjørende, som representanten også er inne på, at vi nå får til et samarbeid også med skole, med andre myndigheter, barnevern og andre som kan gi oss viktige innspill og viktige bidrag for å gjøre det mindre attraktivt å forlate den sosiale status man har, at man faktisk blir på den videregående skolen og ikke lar seg rekruttere til disse miljøene. Så jeg mener det er riktig også å se bredt på det.

André Oktay Dahl (H) [12:28:51]: Der er vi helt enig med Regjeringen. I en interpellasjonsdebatt i går trakk jeg fram Ungdom mot Volds advarsler mot en tikende integreringsbombe med rus, psykiatri, vold og annen kriminalitet. Marginalisert ungdom søker seg gjerne dit vi ikke vil, og når vi får flere og flere voksen-tomrom, er det en utfordring å få gjort noe for disse.

Da kunne det avslutningsvis være greit å få vite når det gjelder det miljørettede og forebyggende arbeidet, hva Regjeringen konkret vil gjøre for å bygge på f.eks. Ungdom mot Volds erfaringer og kompetanse, som til dels skiller seg litt fra f.eks. de tingene som kom fra politiet nå. Og ikke minst: Hva vil Regjeringen konkret gjøre for at det økte antall offentlig ansatte, som er satt inn for å hjelpe barn og ungdom, faktisk også gjør det i møte med de ungdommene det gjelder, og ikke bare bak pc-en?

Statsråd Knut Storberget [12:29:40]: Vi har et nært samarbeid med Ungdom mot Vold. Jeg har hatt møte med dem flere ganger. Vi kommer til å styrke bevilgningene til Ungdom mot Vold, og vi kommer til å ta grep der nå før sommeren. Det sier jeg nå rett over bordet her, fordi vi ser at Ungdom mot Vold spiller en veldig viktig rolle i disse miljøene. Men vi ser også at Ungdom mot Vold gjør en veldig god jobb med bl.a. å gjennomføre samfunnsstraffdommer nettopp for en god del av de guttene som kunne være aktuelle for rekruttering til gjengene. Så der tar vi konkrete grep. Vi har en god medspiller i Ungdom mot Vold.

Så vil jeg også peke på det vi nå gjør i forhold til kriminalomsorgen: Alle de som er i gjengene, og de som er på vei inn i gjengene, og som får straffedommer, skal nå komme til anstalter i kriminalomsorgen hvor man faktisk får tilbud om utdanning. I løpet av dette året – jeg har tidligere sagt at det vil skje i løpet av 2008, men jeg bryter det løftet i den forstand at vi skal gjøre det raskere – vil vi gi alle fengsler i Norge tilbud om å etablere utdanningstilbud, slik at de som har droppet ut fra videregående skole og er aktuelle for bl.a. gjenger, i hvert fall vil kunne møte tilbud om utdanning når de skal inn og sone mindre alvorlige og alvorligere dommer.

S p ø r s m å l 9

Sonja Irene Sjøli (H) [12:31:01]: «Det fremgår av rapport 4/2007 fra Helsetilsynet at et landsomfattende tilsyn med habiliteringstjenesten for barn har avdekket betydelige mangler i tilbudet. Oppfølgingen svikter i tre av fire kommuner som det er ført tilsyn med, og mange foreldre må som følge av dette være koordinatorene i forhold til ulike hjelpetilbud. Tilbudet i spesialisthelsetjenesten er ikke likeverdig i hele landet.

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden iverksette for å styrke habiliteringstilbudet til barn?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:31:41]: La meg først få si at jeg tar dette på største alvor. Jeg er opptatt av at de barn og de foreldre vi her snakker om, skal ha gode og trygge tilbud.

I Soria Moria-erklæringa går det klart fram at Regjeringa vil arbeide for at unge med funksjonshemming og kronisk sjukdom får et godt og tverrfaglig habiliteringstilbud. Så registrerer vi at situasjonen er ikke sånn i hele landet.

I bestillerdokumentet for 2006 til de regionale helseforetakene er det presisert at de skal prioritere tjenestetilbudet innen habilitering og rehabilitering, slik at tilbudet til pasientene styrkes og bygges ut. Det er videre sagt at habilitering av barn skal vies særlig oppmerksomhet. I oppdragsdokumentet for inneværende år er det et mål at alle brukere som har behov for rehabiliterings- eller habiliteringstiltak på spesialisert nivå, skal få relevante tiltak i tilstrekkelig omfang.

Det pågår nå om lag 30 prosjekter innen barnehabilitering. De fleste av dem skal i prinsippet avsluttes i 2007. Disse utviklingsprosjektene har bidratt til å øke kunnska-

pen og styrke tjenestene innenfor spesialisthelsetjenesten. De regionale helseforetakene skal benytte de erfaringer og den kunnskap som er høstet gjennom disse prosjektene, til å utvikle likeverdige tjenester, og som faktisk virker for dem det gjelder.

I tildelingsbrevet til Sosial- og helsedirektoratet har direktoratet fått i oppdrag å videreføre arbeidet med faglig veiledningsmaterieell for habilitering og rehabilitering for å motvirke den ulikheten vi faktisk ser. Bl.a. skal de bruke erfaringer fra disse prosjektene i dette arbeidet.

Tjenestene som tilbys i kommunene, er de viktigste for at familier med funksjonshemmede barn skal fungere best mulig i hverdagen. I kommunene skjer habilitering både i barnehager, i skoler, i skolefritidsordninger og i helse- og sosialtjenesten. Jeg har tidligere informert Stortinget om viktige tiltak i kommunenes helse- og sosialtjeneste, både i svar på enkeltspørsmål og ved behandlinga av St.meld. nr. 25 for 2005-2006, Mestring, muligheter og mening. Framtidas omsorgsutfordringer.

Gjennom styrket kommuneøkonomi og målrettet styrking av omsorgstjenesten har Regjeringa lagt til rette for at alle brukere, uavhengig av alder og diagnose, skal kunne leve et aktivt og ikke minst verdig liv. Det gjelder ikke minst barn med nedsatt funksjonsevne.

For at kommunene skal bli bedre til å følge opp habilitering av barn, er det viktig at de følger opp rehabiliteringsforskriften og etablerer koordinerende enheter i kommunene. Fylkesmennene har derfor fått i oppdrag å kartlegge om kommunene har opprettet koordinerende enheter, og de skal utarbeide en oversikt over disse enhetene. Sosial- og helsedirektoratet har fått i oppdrag å følge dette arbeidet. Saksbehandlere og beslutningstakere i kommunene må ha god kompetanse om familier som har barn med nedsatt funksjonsevne. Alle kommuner får derfor tilbud om å delta i det særskilte opplæringsprogrammet som er kalt TaKT, Tilrettelegging av det kommunale tjenestetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier. TaKT-programmet blir evaluert i løpet av dette året.

Jeg har tidligere i år også tatt initiativ til et prosjekt som skal prøve ut hvordan kommuner og spesialisthelsetjenesten kan samarbeide om tilpassede og koordinerte tjenester til familier som har barn med nedsatt funksjonsevne.

For å styrke habiliterings- og rehabiliteringsfeltet vil Regjeringa legge fram en strategi, slik det er varslet. Dette skal også omfatte habilitering av barn.

Barn og unge er særlig viktige for Regjeringa. Jeg vil spesielt vise til ventetidsgarantien for barn og unge og tiltak for barn av psykisk sjuke og rusmiddelmissbrukere som jeg nylig har lagt fram. Også funksjonshemmede barn og barn med kroniske sjukdommer trenger en særlig innsats for å få den hjelp de har krav på. I den nasjonale strategien for rehabilitering og habilitering vil derfor barnehabilitering få en særskilt viktig plass.

Sonja Irene Sjøli (H) [12:35:56]: Jeg vil takke statsråden for svaret. Det er betryggende å høre at Regjeringa jobber så godt med dette, spesielt med disse prosjektene

som nevnes, og at det i strategien for rehabilitering og habilitering spesielt vil tas hensyn til barn.

Nå nevnte ikke statsråden spesielt den ressursen som foreldrene faktisk er i denne sammenheng. De bidrar jo betydelig i habilitering av sine barn. De er den viktigste ressursen for barna sine. De har mye kunnskap, de har mye erfaring, tålmodighet og ikke minst kjærlighet. Mange foreldre velger selv metoder og opplegg for habilitering som de vet virker. I hele forrige stortingsperiode var det en bred enighet om å respektere de valg av metoder som foreldrene tok, men i budsjettet både for i fjor og i år går Arbeiderpartiet og de andre regjeringspartiene imot å vise respekt for foreldrenes valg. Foreldrene blir altså overprøvd. Mitt spørsmål er: Hvorfor har Regjeringen endret syn etter at de kom i regjering?

Statsråd Sylvia Brustad [12:37:01]: Jeg er ikke helt sikker på hva representanten Sjøli her sikter til, men det jeg i hvert fall kan si helt klart, er at vi har den største respekt for alle de foreldre som har barn med ulik grad av funksjonshemming, og som gjør en storstilt innsats hver eneste dag for sine egne barn, og på den måten også for samfunnet. Det står det stor respekt av, og det har jeg som helseminister også veldig stor respekt for. Vi mener selvfølgelig også at foreldrene så langt som mulig, skal kunne være med og bestemme og ta sine egne valg i forhold til hva de mener. De er ofte eksperter på sine barn, enten de er funksjonshemmede eller ikke, og hva som er best for barna. Så hvis det har festnet seg et inntrykk av det motsatte, er det galt. Vi er for å bruke den ressursen foreldre er, og vi er så langt som mulig, også for at det skal være valgfrihet.

Så må vi konsentrere oss om at foreldre slipper, slik mange nå er nødt til, å løpe rundt og oppsøke tjenestetilbudet sjøl, og føle at de er nødt til å slåss mot tjenestetilbudet. Det er ikke slik vi skal ha det. Det er derfor det er så viktig det vi nå gjør ved at fylkesmannen har fått ansvar for å sørge for at kommunene faktisk følger opp den forskriften som gjelder for barnehabilitering, og at de som skal ta beslutninger i kommunen, og de som jobber i tjenesten, får mer kompetanse og kunnskap.

Sonja Irene Sjøli (H) [12:38:26]: Det har nok festnet seg et inntrykk av at en ikke vil respektere valgene. Jeg vil da anbefale både budsjettmerknader og budsjettdebatten fra de to foregående år.

Høyre har fremmet forslag i Stortinget om en opptrappingsplan når det gjelder rehabilitering og habilitering, og med øremerkede midler til å styrke tilbudet både i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Saken ligger nå til behandling i komiteen. Høyre fremmet et forslag om en åpen høring med pasientorganisasjonene og brukerne, men det stemte altså regjeringspartiene ned. Derfor arrangerte Høyre og opposisjonspartiene en egen høring. Høringsinstansene beklaget like sterkt som Høyre og de andre opposisjonspartiene at det ikke ble en høring med hele komiteen. Regjeringspartiene ønsket altså ikke innspill fra brukerne til en opptrappingsplan på rehabiliteringsområdet. Mitt spørsmål er hva statsråden synes om

en slik holdning, og om det var klokt å avvise pasientorganisasjonenes og opptreningsinstitusjonenes tilgang til en åpen høring i Stortinget om en så viktig sak, som nå ligger i komiteen.

Statsråd Sylvia Brustad [12:39:37]: Jeg vil ikke gå inn i komiteens behandling og de valg som komiteemedlemmene gjør. Like lite som jeg som stortingsrepresentant hadde likt det hvis en statsråd hadde ment noe om det, tror jeg kanskje også at nåværende stortingsrepresentanter hadde likt det hvis jeg hadde ment noe om det. Men vi er veldig opptatt av å lytte til dem det gjelder. Derfor har Regjeringa i forbindelse med den strategien som vi nå jobber med, mange møter, mange besøk og mange innspill fra dem det gjelder, fra barn sjøl, fra deres foreldre, fra brukerorganisasjoner, fra dem som jobber i sektoren, fra opptreningsinstitusjoner – fra alle sammen. Jeg mener at det er veldig viktig, fordi det ofte er de det gjelder, i denne saka som i andre saker, som vet hva dette dreier seg om.

Jeg kan forsikre representanten Sjøli om at vi skal fortsette å styrke satsinga innenfor rehabilitering generelt og barnehabilitering spesielt. Jeg er veldig åpen for å prøve ut nye ting for å gi dem det gjelder, et bedre tilbud og et mer verdig liv enn det jeg dessverre ser at noen opplever pr. i dag.

S p ø r s m å l 1 0

Harald T. Nesvik (FrP) [12:41:07]: Jeg har følgende spørsmål til den ærede helse- og omsorgsministeren:

«Styret i Helse Midt-Norge RHF har vedtatt med knappest mulig flertall at ekstrabevilgningen på 275 mill. kr som nå er vedtatt tilleggsbevilget til dette foretaket, ikke skal fordeles etter ordinære kriterier internt i regionen, men er vedtatt holdt tilbake for å dekke underskudd på slutten av året. Dette medfører at en nå vurderer en rekke innsparringstiltak hos bl.a. Helse Sunnmøre. Som eksempler kan nevnes nedleggelse av psykiatritilbudet på Larsnes og Nevrohjemmet.

Mener statsråden dette er akseptabelt?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:41:47]: En vesentlig årsak til at Regjeringa fremmet en proposisjon om en tilleggsbevilgning til de regionale helseforetakene, var at Helse Midt-Norge og Helse Nord RHF meldte til meg at de ikke ville kunne greie å nå Stortingets resultatkrav for 2007 uten at det ville få uakseptable konsekvenser for pasienttilbudet.

Som kjent var for Helse Midt-Norge hovedårsaken det store driftunderskuddet ved St. Olavs Hospital. Det var bl.a. årsaka til at Regjeringa foreslo tilleggsbevilgninga, som Stortinget senere vedtok, også for denne regionen, for å unngå store kutt i pasienttilbudet. Det er det regionale helseforetaket som har ansvar for å fordele tilleggsbevilgninga videre til helseforetakene. Jeg har tillit til at styret i Helse Midt-Norge RHF sørger for at midlene blir fordelt i tråd med de styringssignaler som er gitt.

Helse Midt-Norge har opplyst at helseforetakene vurderer ulike tiltak for å komme i budsjettbalanse for inne-

værende år. Det foreligger etter det jeg er kjent med, ingen planer om å legge ned tilbudet ved Nevrohjemmet. Når det gjelder tilbudet på Larsnes, viser jeg til at styret i Helse Sunnmøre HF 16. mai vedtok at avdelinga på Larsnes skal opprettholdes.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:43:11]: Problemet er bare at den økonomiske situasjonen ikke endrer seg fordi om de og de tilbudene tas ut av en eventuell innsparingspakke. Innsparingen står ved lag, og dette helseforetaket må faktisk foreta det.

Helsereformen og regionsinndelingen bygger bl.a. på tillit innenfor regionen også, at man blir ivaretatt som region, og at ikke deler av regionen forfordes framfor andre. Det som vi nå opplever, og som faktisk en representant for et av regjeringspartiene kalte «det store trønderranet», er at denne tilliten nå begynner å bli rimelig tynnslett i andre deler av regionen. Vi vet også at statistikken viser at ventetiden i psykiatrien øker, den går ikke ned.

Da er spørsmålet mitt til statsråden: Vil statsråden garantere at det ikke blir akseptert nedleggelse eller dårligere tilbud innenfor psykiatri, rusomsorg og rehabilitering i dette området?

Statsråd Sylvia Brustad [12:44:18]: Jeg vil bare vise til mitt opprinnelige svar, der jeg sa at jeg er blitt kjent med at de steder som representanten her viser til, altså Nevrohjemmet og Larsnes, ikke blir nedlagt. Bakgrunnen for at tilleggsbevilgninga ble gitt, var som kjent at det lå an til å bli helt uakseptable kutt i pasienttilbudet spesielt i Helse Nord og i Helse Midt-Norge.

Så er det ingen hemmelighet at det har vært og til dels fortsatt er store utfordringer ved St. Olavs Hospital. Jeg forstår at andre deler innenfor regionen har sine oppfatninger om det. Jeg har som helseminister vært nødt til å gå veldig nøye inn i det etter at jeg fikk ansvaret for dette, fordi det har vært helt avgjørende at det er blitt kontroll med økonomien ved St. Olavs Hospital – hvis ikke ville det ha gått enda dårligere med dem som ligger utenfor St. Olavs Hospital. For første gang, så vidt jeg vet, på mange år går det nå i riktig retning. Det håper og tror jeg også vil komme andre deler av den regionen til gode, men jeg vil altså ikke legge meg opp i de interne prioriteringene innenfor hver ulik helseregion, og heller ikke gå inn i hver detalj, sjøl om jeg har gitt noen overordnede styringssignaler som bl.a. går ut på at områdene psykiatri og rus skal ha en sterkere vekst enn somatikken. Det forventer jeg blir fulgt opp også i hele Helse Midt-Norge.

Harald T. Nesvik (FrP) [12:45:41]: Jeg legger merke til at statsråden i sitt svar sier at nå går det «i riktig retning». Hvis det er «riktig retning» at vi får en sommerstengt fødeavdeling ved Volda sjukehus, at stadig nye innsparingstiltak blir fremmet, at vi ser en økning i ventetidene knyttet til psykiatrien, er jeg litt bekymret over hva det er å gå i riktig retning.

Jeg har lest særdeles grundig den bevilgningsproposisjonen som statsråden fremmet for Stortinget, og har sett den opp mot det vedtaket som man gjorde i Helse Midt-

Norge lenge før pengene ble bevilget i Stortinget, og der står det ingenting om at disse pengene skal holdes tilbake for å ses i sammenheng knyttet opp mot slutten av året.

Jeg har følgende spørsmål til statsråden: Har statsråden selv eller hennes folk tatt kontakt med nettopp styreleder i det regionale helseforetaket når det gjelder disse midlene, for å fortelle eller instruere om hvordan disse pengene skulle brukes, altså knyttet til St. Olavs Hospital, jf. det som statsråden her sier, og dermed holdes tilbake fra resten av regionen?

Statsråd Sylvia Brustad [12:46:52]: For det første: Da jeg sa at det gikk i noe riktigere retning, omtalte jeg St. Olavs Hospital og den situasjonen som dessverre har vært der i flere år, og som dessverre ikke er grepet fatt i av mine forgjengere. Det går heldigvis nå, så vidt jeg vet, i noe riktigere retning – det er særdeles viktig.

Så er det ingen tvil om at vi fortsatt har utfordringer. Men når representanten Nesvik her prøver å gi den framstilling at alt går i gal retning, er det fullstendig feil. Når det f.eks. gjelder psykiatrien, er det faktisk denne regjering som for første gang har lagt fram en egen ventetidsgaranti for barn og unge, slik at de skal slippe å vente så lenge som noen av dem gjør i dag. Jeg håper at Stortinget – også Fremskrittspartiet – vil slutte seg til det. Det er viktig.

Når det gjelder sommerstengte fødeavdelinger, er det klart at i deler av landet er det utfordringer. Jeg har vært med i politikken i 20 år, og jeg har hørt om det i 20 år. Jeg har også et særskilt fokus på det, for det er ikke alltid at det er den måten en bør spare penger på. Men det er også slik at det med avstander er relativt – det vet jeg også, som kommer fra en del av landet hvor det er 16 mil til nærmeste sjukehus – så jeg syns ikke at en skal male dette bildet svartere enn det faktisk er. Det er utfordringer, også i Helse Midt-Norge, men det er ikke slik på noen måte at dette bildet er helt svart, snarere tvert imot.

S p ø r s m å l 1 1

Knut Arild Hareide (KrF) [12:48:22]: Eg har gleda av å få stille følgjande spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Flere steder i landet er folk bekymret for om de får den hjelpen de trenger når de skal føde. Samtidig ser vi at flere fødeavdelinger skal stenges for sommeren. Det er anbefalt at fødeavdelinger bør ha 400–500 fødsler pr. år for å sikre kompetanse og trening.

Vil statsråden forhindre stengning av fødeavdelinger med færre enn det anbefalte antall fødsler, i påvente av den varslede gjennomgangen av fødselsomsorgen, slik at disse fødeavdelingenes kompetanse og videre eksistens vurderes bl.a. ut fra reelt antall fødsler?»

Statsråd Sylvia Brustad [12:49:03]: Som representanten Hareide viser til, har det vært uro og bekymringer knyttet til fødetilbudet flere steder i landet. Det ser jeg alvorlig på. Selv om Statens helsetilsyn i sitt landsomfattende tilsyn i 2004 framholdt at Norge er et av verdens tryg-

geste land å føde barn i, er det ingen tvil om at det er forbedringsmuligheter, og jeg vil si i hele kjeden. Jeg møter kvinner som ikke har fått god nok oppfølging av sin fastlege, vi vet at ikke alle kommuner har jordmørtjeneste, hvilket de bør ha, etter min mening, slik at valgmuligheten blir reell for kvinner, om de vil gå til jordmor eller fastlege. Så vi vet at folk ikke får god nok oppfølging i den fasen, og vi vet også at det dessverre, ikke ofte, men fra tid til annen, skjer uønskede hendelser under fødsler ved våre sjukehus som kan gi dramatiske konsekvenser for dem det gjelder, på ulikt vis. Det er det stor grunn til å ta på alvor. Jeg ser også at samhandlinga mellom dem som har ansvar i de ulike ledd, ikke alltid fungerer tilfredsstillende, og det fører selvfølgelig til en utrygghet for kvinner og for deres familier som en er nødt til å ta på alvor.

Jeg mener det er en selvfølge at det skal være gode og trygge fødetilbud for alle i hele landet vårt. Derfor har jeg satt i gang et arbeid med å få på plass en mer helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Arbeidet er forankret i de overordnede rammebetingelsene om nærhet til fødetilbud og et differensiert tilbud. Det er også i tråd med Stortingets behandling, slik representanten Hareide kjenner til.

Fødetilbudet er også omtalt i Nasjonal helseplan, der Regjeringa peker på at fødetilbud for lavrisikofødsler bør være tilgjengelig ved de fleste lokalsjukehus, og som en del av lokalsjukehusfunksjonen ved de store sjukehusene. Der avstandene er store, bør det i tillegg være fødestuer utenfor sjukehusene.

I Nasjonal helseplan understrekes det at kontinuitet og trygghet for kvinnene skal være kjennetegn på svangerskaps- og fødselsomsorg av god kvalitet. Du skal slippe å forholde deg til veldig mange mennesker i den perioden. Det skal legges vekt på at det skal være en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barseltjeneste, og det må utvikles i nært samarbeid med kommunehelsetjenesten.

Jeg mener også at når vi nå lager en ny plan for dette, må det legges opp i tråd med moderne forskning og fagutvikling, med tanke på at tidene forandrer seg hele tida. Derfor har jeg lagt opp til en bred prosess, en bred dialog og samarbeid med relevante aktører som Kommunenes Sentralforbund, de regionale helseforetakene, brukerne sjøl – mange aktive kvinner på dette området, også noen menn – fagorganisasjoner, våre faglige rådgivere i Sosial- og helsedirektoratet og Nasjonalt råd for fødselsomsorg, og ikke minst med lokalsamfunn og politikere i de lokalsamfunn hvor det kan hende det blir noen endringer, uten at jeg her og nå skal forkutere det. Jeg mener det er viktig at det er en veldig bred prosess rundt dette. Jeg vil presentere arbeidet med planen, hvor langt vi er kommet, i forbindelse med statsbudsjettet til høsten, og jeg har som ambisjon å bli ferdig med hele den planen i løpet av dette året.

Jeg legger også merke til at det har vært mye motstand mot og oppmerksomhet rundt sommerstenging av fødestitusjoner, ikke minst i Helse Nord. Jeg har understreket at det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for tjenestetilbudet til sine innbyggere, og det er klart at hvis

de går til det skritt å stenge fødeavdelinger, har de et ansvar for å sørge for at de kvinnene det gjelder, har et annet, faglig godt nok tilbud i den perioden avdelingene kommer til å være stengt. Jeg er også særdeles opptatt av at når det skjer, må de gravide og deres familier få god informasjon i god tid om hvilke muligheter de da har. Jeg har forsikret meg om at det skal være ivaretatt i Helse Nord når det gjelder fødetilbudene i sommer.

Når det så gjelder spørsmålet om en nedre grense for antall fødsler, er jeg veldig klar over hva Stortinget har vedtatt. Jeg følger denne utviklinga nøye, for i deler av landet er det nå slik at antallet fødsler er gått så dramatisk ned at en nærmer seg en grense for om en kan si at en greier å opprettholde kvaliteten. La meg bare gi et eksempel på det: I Norge har vi en mye høyere andel rifter på kvinner under fødsel, som kan gi varige problemer for mange kvinner. Det tallet ligger mye høyere enn i Finland og Sverige f.eks., som det er naturlig å sammenlikne seg med. Noe av årsaken til dette kan være at det blir for lite trening mellom leger og mellom jordmødre, at det er veldig mange som er innleid fra andre steder, som er her noen uker, drar igjen, og så kommer andre tilbake. Det er ikke akseptabelt. Det må vi gjøre noe med, for det er ingen grunn til at kvinner i Norge skal ha en høyere andel rifter enn andre steder. Derfor er det også noe vi er nødt til å gå gjennom.

Men igjen: Vi skal ha en brei prosess i forkant av denne planen. Alle som har interesser i dette, skal i høyeste grad bli involvert, og jeg ser fram til å diskutere dette fordi jeg mener det er viktig. Jeg mener det ikke alltid har vært fokusert nok på det, ei heller i den offentlige debatten. Jeg ser fram til innspill og brei debatt, også fra representanten Hareide og andre representanter her i huset, i denne viktige saken.

Knut Arild Hareide (KrF) [12:54:34]: Eg takkar statsråden for det utdjupande og gode svaret, og eg er glad for det engasjementet som statsråden har.

Dette er eit tema som skaper eit veldig engasjement i heile landet og er òg med på å kunne skape utryggleik. Derfor er eg glad for at det no blir ein gjennomgang. Eg håpar at statsråden der ser det nødvendig å gripe inn, slik at me får eit tilbod òg fram til denne gjennomgangen er klar.

No var statsråden i sitt utdjupande svar inne på det tilbodet som er i kommunane. Det er klart at når det blir lengre å dra til sjukehus, er det viktig å få på plass ei god følgjeteneste. No har dei siste tala kome, som viste at 87 pst. av kommunane har jordmor berre i deltidsstilling. Det er klart at da er det ikkje enkelt å ha ei god følgjeteneste, som blir desto viktigare med sommarstenging. Mitt oppfølgingsspørsmål til statsråden er: Kva vil statsråden gjere nettopp for å sikre at me får ei endå betre følgjeteneste for dei fødande, med dei sommarstengingane som me no ser ut til å få?

Statsråd Sylvia Brustad [12:55:58]: Det representanten Hareide her tar opp, er et veldig viktig spørsmål. Det er klart at dette er viktig for kvinner under svanger-

skapet, sjøl om selvfølgelig også fødselen må gå bra for at alt dette skal gå fint.

Nettopp det med jordmødre er et viktig tema. Jeg mener at alle kommunene bør ha en jordmor. Jeg mener også at mange av de kommunene som har dem i altfor små stillingsbrøker, for å bruke det uttrykket, bør høyne sine stillingsbrøker. Når kommuneøkonomien nå er blitt så pass mye forsterket i løpet av kort tid, har jeg tiltro til at det må gi uttelling også i forhold til jordmortjenesten. Jeg er helt enig med representanten Hareide i at når fødeavdelinger blir sommerstengt, som det har vært gjort i mange år – og man kan jo gjøre seg noen tanker om det, og det mener jeg vi også skal ha fokus på – er det viktig, som representanten sier, at når en stenger, må det være en god følgetjeneste, som følger med hvis en må kjøre ambulansse i lengre tid enn en ellers måtte ha gjort. Jeg kommer til å følge opp dette overfor de regionale helseforetakene, og det kommer til å bli en veldig viktig sak også i forbindelse med arbeidet med denne planen.

Knut Arild Hareide (KrF) [12:57:05]: Eg er glad for at statsråden vil gripe fatt i dette. Det er ei utfordring, og det vil vere krevjande å få til ei forbetring utan sterkare verkemiddel enn ein betre kommuneøkonomi, for eg trur

at nokre retningslinjer for dette er viktig. Me har eit nasjonalt perspektiv som me i denne salen er sette til å styre. Det er ikkje alltid like enkelt i ei kommunebehandling å ha det same perspektivet. Derfor vil eg òg seie at det er mange kommunar som må få eit endra tilbod på bakgrunn av det som skjer i regionane. Eg synest det er viktig at signala er veldig tydelege frå sentralt hald. Da vil eg seie at kanskje eit endå sterkare verkemiddel enn å seie at det er opp til kommunane sjølve, er at me kjem med føringar som er med på å påleggje kommunane det.

Statsråd Sylvia Brustad [12:57:58]: Jeg tar absolutt med meg det representanten Hareide her sier. Det er klart at vi vurderer nå fortløpende i dette arbeidet hva vi må gjøre for å sikre og ivareta den tryggheten i hele landet, fordi mange bor langt unna sjukehus, mange mil. Det er det ingen tvil om. Hva som blir det konkrete utfallet av det, tør jeg ikke i dag å forskuttere. Men representanten skal være helt sikker på at dette tar jeg på det største alvor. Jeg tar med meg de innspill representanten her har kommet med, og er innstilt på at vi må gjøre flere grep for å sikre dette i alle ledd.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Møtet hevet kl. 13.
